

Vuosikertomus 2025

Vantaanjoen ja Helsingin seudun
vesiensuojeluyhdistys ry

Vuosikertomus 2025

13.2.2026

Laatijat: Anu Oksanen (toim.)

Kannen valokuvat: VHVSY

Sisällysluettelo

1	Yhteenveto	5
2	Yhdistyksen jäsenistö	6
3	Hallinto	7
3.1	Yhdistyksen kokoukset	7
3.2	Hallitus 2024–2025.....	7
3.3	Tilintarkastajat.....	8
3.4	Hallituksen työvaliokunta ja jaostot.....	9
3.5	Vantaanjoki-neuvottelukunta	10
3.6	Henkilökunta ja toimisto	13
3.7	Yhdistyksen strategiatyö	13
4	Vesistötutkimukset	14
4.1	Sää ja virtaamaolosuhteet.....	15
4.2	Jokivesien laatu yhteistarkkailualueella	16
4.3	Vantaanjoen kalatalous- ja pohjaeläintarkkailu	18
4.4	Muut vesistö- ja hulevesitarkkailut ja -seurannat	19
5	Jätevesitutkimukset	19
5.1	Jätevesien tarkkailu	20
5.1.1	Jätevedenpuhdistamoiden toiminta	20
5.1.2	Lietetutkimukset	21
6	Pohjavesitarkkailut ja -asiantuntijatehtävät	22
7	Jokitalkkaritoiminta	22
8	Uudenmaan vesistökuunnostusverkosto	25
9	Hanketoiminta	26
9.1	Valuma-alueen ja maatalouden vesiensuojeluhankkeet	26
9.1.1	Vesien viivyttäminen Lepsämänjoen yläosan valuma-alueella 2025–2026	26
9.1.2	Hilkku 2024–2027.....	27
9.1.3	Palojoki palaa! -hanke 2024–2026.....	27
9.1.4	Keravanjoki kuntoon! 2025–2027	29
9.2	Metsien vedet – Skogens vatten 2025–2026	30
9.3	Ikuisuuskemikaalit pois kierrosta 2024–2025	31
9.4	PFAS-kuormitus hallintaan – Vantaanjoen vesistö kohti hyvää kemiallista tilaa 2025–2027	32
9.5	Haja-asutuksen vesihuolto	32
9.5.1	Hajajätevesineuvonta.....	32
9.6	Räätälöityjä tehostamistoimia puhdistamoilla ja puhdistamonhoitajien koulutus.....	33
9.7	Hulevesiprojekti.....	33
9.7.1	Hulevesien hallinnan toimintamallin jalkautus Uudellamaalla, HULEVET-hanke 2023–2025	34
9.7.2	Hulevesien sisältämien haitta-aineiden riskit pohjavedelle – kulkeutuminen, hajoaminen ja riskien hallintakeinot (HUPO) 2025–2027	35
9.8	Lohikannan paluu: Kundajoen lohi Etelä-Suomen rannikkojokiin?	35

10	Vesiensuojelun yleinen edistäminen.....	37
10.1	Lausunnot ja asiantuntijatoiminta.....	37
10.2	Viestintä ja tiedottaminen.....	37
10.3	Seminaarit ja koulutuspäivät.....	41
10.4	Julkaisutoiminta.....	41
10.4.1	Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry:n julkaisusarja	41
10.4.2	Yhdistyksen raportit	41
10.4.3	Muut julkaisut	42
11	Osallistuminen koulutukseen	43
12	Toiminta Suomen vesiensuojelun keskusliitto ry:ssä	44
13	Tilinpäätös.....	46

1 Yhteenveto

Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry on perustettu vuonna 1963, kun Vantaanjoen varren kunnat ja teollisuuslaitokset päättivät vapaaehtoisesti lähteä torjumaan joen huolestuttavaa saastumista. Viime vuosisadan puolivälissä Vantaanjoki ja Keravanjoki toimivat lähinnä avoviemäreinä ja laittomina kaatopaikkoina. Reilun kuuden vuosikymmenen aikana säädetty tulokset vesiensuojelussa ovat merkittäviä, mutta tehtävää riittää edelleen. Ilmastonmuutos vaikeuttaa hajakuormituksen leikkaamista, ja aiheuttaa mm. kiihtyvää vesien tummumista. Myös haitalliset ja vaaralliset aineet, etenkin PFAS-yhdisteet, ovat edelleen ongelmallisia vesistöalueella. Vesiensuojelutoimia tarvitaan mm. näiden ongelmien ratkaisemiseksi.

Vantaanjoen yhteistarkkailu ja puhdistamoiden yhteistarkkailu sekä pohjavesiyhteistarkkailut jatkuivat tuottaen olennaista tietoa toiminta-alueen vesien tilasta, mikä mahdollisti tehokkaasti kohdennetun ja aikaansaavan hanketoiminnan. Yhdistyksessä oli vuoden aikana käynnissä tai käynnistyi yli kymmenen hanketta, eli hanketoiminta oli erityisen vilkasta. Hankkeissa keskityttiin hajakuormituksen torjuntaan, metsätalouden vesiensuojelun neuvontaan, virtavesikunnostuksiin, vesien viivytyiskohteiden toteutukseen ja valuma-alueen vesienhallinnan kehittämiseen. Hulevesien hallintaa edistettiin HULEVET-hankkeessa, ja hulevesien aiheuttamaa riskiä pohjavesille alettiin tarkastelemaan loppuvuonna käynnistyneessä uudessa HUPO-hankkeessa.

Yhdistyksen aktiivinen toiminta mahdollisti myös yhden uuden vakinaisen työsuhteen perustamisen, joten mm. hanketyötä voidaan edistää jatkossakin hyvillä, osaavilla resursseilla.

Uudenmaan vesistökuunnostusverkostossa laadittiin yhteistyössä verkoston jäsenten kanssa visio ja sovittiin strategiset päämäärät sekä toimintaperiaatteet. Visio kuuluu: *Uudenmaan vesistökuunnostusverkosto kokoaa tiedon ja toimijat yhteen vesistöjen tilan parantamiseksi - vesistöjen kuunnostus on yhteinen asia*. Verkoston strategiset päämäärät ovat 1) Vesistöjen hyvä tila, 2) Yhteistyö ja verkostoituminen, 3) Viestintä ja vaikuttaminen ja 4) Tutkimustiedon hyödyntäminen ja innovaatio.

Vuonna 2025 Vantaanjoen keskivirtaama (17,3 m³/s) oli pitkän ajan vuosikeskivirtaaman tasolla. Tammikuun alun pakkasjaksoa lukuun ottamatta talvi oli hyvin lauha, ja vuoden korkeimmat virtaamat mitattiin poikkeuksellisesti jo tammikuun lopulla, kun sään lauhtuminen ja lumet sulataneet vesisateet nostivat jokivirtaamia. Lähes lumettoman ja vähäsateisen kevään aikana sitä vastoin jokien vedenpinnat olivat poikkeuksellisen matalalla. Sateiden lisätessä valuntaa jokivedet samenoivat ajoittain voimakkaasti ja mereen kulkeutui runsaasti kiintoainesta ja ravinteita. Eniten fosforikuormaa kulkeutui mereen tammikuun lisäksi marras- ja joulukuussa.

Puhdistamot toimivat vuonna 2025 pääosin niiden ympäristölupien vaatimusten mukaisesti. Nurmijärven Kirkonkylän puhdistamolla oli vaikeuksia etenkin toisella vuosineljänneksellä kiintoaineen poistossa, mikä heikensi myös kokonaisfosforin poistoa. Riihimäen ja Rinnekotien puhdistamoilla oli syksyllä nitrifikaatio-ongelmia, jotka nostivat puhdistetun jäteveden ammoniumtyppipitoisuudet yli ympäristölupien raja-arvojen. Riihimäen puhdistamolla nitrifikaation lamahtuminen johtui mitä todennäköisimmin puhdistamolle tulevan jäteveden mukana tulleesta toksisesta aineesta ja Rinnekotien puhdistamolla ongelman syynä oli laiterikko. Nitrifikaatioprosessien uudelleen käynnistäminen on hidastanut talven kylmä sää.

2 Yhdistyksen jäsenistö

Vuosi 2025 oli Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry:n 62. toimintavuosi. Vesiensuojeluyhdistyksen jäsenmäärä oli 28, joista kuntajäseniä oli kahdeksan, teollisuuslaitoksia viisi ja muita jäseniä 15. Yhteenlaskettu äänimäärä ja perusmaksuysyksiköiden lukumäärä oli 918. Vuonna 2025 yhdistykseen kuuluivat seuraavat jäsenet:

Kunnat	Perusmaksuysyksiköt
Helsingin kaupunki	330
Hyvinkään kaupunki	60
Järvenpään kaupunki	60
Keravan kaupunki	45
Nurmijärven kunta	45
Riihimäen kaupunki	45
Tuusulan kunta	45
Vantaan kaupunki	160
	790
Teollisuuslaitokset	Perusmaksuysyksiköt
Anora Group Oyj	5
Oy Karl Fazer Ab	3
Finnair Oyj	5
Tikkurila Oyj	3
Versowood Oy, Riihimäen yksikkö	5
	21
Muut yhteisöt	Perusmaksuysyksiköt
Espoon seurakuntayhtymä	5
Etelä-Suomen vapaa-ajankalastajapiiri ry	1
Finavia/Helsinki-Vantaan lentoasema	5
Helsingin seudun ympäristöpalvelut, HSY	100
Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitos-	3
Kiertokapula Oy	5
MetropoliLab Oy	3
MTK-Uusimaa	1
Pääkaupunkiseudun Vesi Oy	3
Remeo Oy	3
Rinnekodit Oy / Diakonissalaitos	5
Keski-Uudenmaan Vesi Kuntayhtymä	3
Uudenmaan liitto	3
Vantaanjoen kalatalousalue	1
Nuuksion Sahajärvi-seura	1
	142
YHTEENSÄ	953

3 Hallinto

3.1 Yhdistyksen kokoukset

Yhdistyksen sääntömääräinen kevätkokous pidettiin Viikissä yhdistyksen toimitiloissa / Teams-etäkokouksena 27.5.2025. Yhdistyksen kokouksessa oli edustettuina 11 jäsentä äänimäärällä 717. Kokouksessa hyväksyttiin vuosikertomus vuodelta 2024 ja vahvistettiin tilinpäätös sekä myönnettiin vastuuvapaus hallitukselle ja muille tilivelvollisille. Kokouksessa päätettiin myös talousarvion 2026 puitteista ja käsiteltiin talousarvion suuntaviivoja vuosille 2027–2029.

Kokouksen jälkeen yhdistyksen jokitalkkari Oula Tolvanen ja vesistötalkkari Reetta Lehto esittelivät yhdistyksen jokitalkkaritoiminnan ensimmäisen 10 vuoden saavutuksia.

Syyskokous pidettiin 18.11.2025 Viikissä yhdistyksen tiloissa / Teams-etäkokouksena. Syyskokouksessa oli edustettuina 14 jäsentä, joiden yhteinen äänimäärä oli 863. Syyskokouksessa hyväksyttiin yhdistyksen toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2026 sekä valittiin yhdistyksen hallituksen jäsenet vuosille 2026–2027. Lisäksi toiminnanjohtaja kertoi Helsingin hallinto-oikeuteen jätetystä valituksesta koskien Verohallinnon oikaisulautakunnan päätöstä yhdistyksen verotuksesta.

Kokouksen jälkeen Keravan kaupungin infran suunnittelupäällikkö Mariika Lehto kertoi kokemuksia Keravan vesistötalkkaritoiminnasta kesältä 2025 ja Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen ympäristösuunnittelija Jose Ensiö kertoi kokemuksia Heinisuon ja Tuomalansuon ennallistamisesta Tuusulassa.

3.2 Hallitus 2024–2025

Jäsen, pj	Esa Nikunen, ympäristöjohtaja, Helsinki, puheenjohtaja
Varajäsen	Katariina Serenius, yksikönpäällikkö, Helsinki
Jäsen	Jari-Pekka Pääkkönen, tiimipäällikkö, Helsinki, varapj.
Varajäsen	Sini-Pilvi Saarnio, ympäristötarkastaja, Helsinki
Jäsen	Mika Lavia, ympäristötoimenjohtaja, Hyvinkää
Varajäsen	Markku Nieminen, projektipäällikkö, Hyvinkää
Jäsen	Miia Haikonen, projektipäällikkö/hulevesivastaava, Järvenpää
Varajäsen	Ari Kaunisto, vesilaitoksen johtaja, Järvenpää
Jäsen	Kimmo Rintamäki, vesilaitoksen johtaja, Nurmijärvi
Varajäsen	Matias Niemi, käyttöpäällikkö, Nurmijärvi
Jäsen	Elina Mäenpää, ympäristöjohtaja, Riihimäki
Varajäsen	Jarmo Rämö, vesihuoltolaitoksen johtaja, Riihimäki
Jäsen	Leena Sjöblom, ympäristökeskuksen johtaja, Tuusula

Varajäsen	Jukka Sahlakari, vesilaitoksen johtaja, Tuusula
Jäsen	Jari Viinanen, ympäristöpalveluiden päällikkö, Vantaa
Varajäsen	Tommi Wallenius, ympäristötarkastaja, Vantaa
Jäsen	Marika Orava, vesihuollon suunnittelupäällikkö, Vantaa
Varajäsen	Anna Kyytinen, suunnitteluinsinööri, Vantaa
Jäsen	Erkki Vähätörmä, kaupunkitekniikan va. toimialajohtaja, Kerava
Varajäsen	Tiina Lindström, kehittämisspäällikkö, Kerava
Jäsen	Tuomo Karppinen, Senior Sustainability Manager, Finnair Oyj
Varajäsen	Milja Karhu, ympäristöasiantuntija, Altia Oyj
Jäsen	Veli-Matti Räsänen, tehdaspäällikkö, Versowood Oy
Varajäsen	Pekka Ihantola, Senior Manager, QEHS, Oy Karl Fazer Ab
Jäsen	Mari Heinonen, toimialajohtaja, toimitusjohtaja, HSY
Varajäsen	Veli-Pekka Vuorilehto, turvallisuusjohtaja, HSY
Jäsen	Reetta Ahlfors, toimitusjohtaja, MetropoliLab Oy
Varajäsen	Pentti Viitakangas, Rinnekodit Oy
Jäsen	Kari Korhonen, toimitusjohtaja, KUVESI / KUVES
Varajäsen	Markku Tiusanen, luottamushenkilö, Vantaanjoen kalatalousalue
Jäsen	Markus Eerola, luottamushenkilö, MTK-Uusimaa
Varajäsen	Hannu Routio, piirin pj, Etelä-Suomen vapaa-ajankalastajapiiri ry

Hallitus kokoontui toimintavuoden aikana neljä kertaa. Vuoden ensimmäinen kokousta pidettiin 21.3.2025 Viikissä hybridikokouksena. Toinen kokous pidettiin Teams-kokouksena 6.5.2025. Vuoden kolmas kokous järjestettiin 9.9.2025 Viikissä hybridikokouksena ja neljäs kokous pidettiin Tuusulassa Krapissa 16.12.2025. Hallituksen 16 jäsenestä tai varajäsenestä kokouksiin osallistui 14–16 henkilöä. Hallituksen kokouksissa sihteerinä toimi yhdistyksen toiminnanjohtaja Anu Oksanen.

Hallituksessa käsiteltiin sääntömääräisten asioiden lisäksi mm. yhdistyksen vesiensuojelutoiminnan ja -hankkeiden hakemuksia ja tutkimusavustusten tilannetta, henkilöstöasioita, yhdistyksen verotarkastukseen ja hallinto-oikeudelle laadittuun valitukseen liittyviä asioita sekä analyysipalveluiden kilpailuttamista.

3.3 Tilintarkastajat

Yhdistyksen tilintarkastajina toimivat KHT Sanna Riihentupa ja hänen varallaan KHT Kirsi Aromäki, sekä KHT Alexandra Gallen ja hänen varallaan KHT Jyri Salojuuri.

3.4 Hallituksen työvaliokunta ja jaostot

Hallituksen työvaliokuntaan kuuluivat seuraavat henkilöt:

Esa Nikunen, Helsingin kaupunki, puheenjohtaja
Kari Korhonen, KUVESI/KUVES

Yleissuunnittelu- ja jätevesijaostojen kokoonpanot vuonna 2025 olivat seuraavat:

Yleissuunnittelujaosto

Antti Auvinen	puheenjohtaja	Vantaan kaupunki
Hanna Keinänen	jäsen	Keski-Uudenmaan ympäristökeskus
Jenni Lehtonen	jäsen	Riihimäen kaupunki
Virve Ståhl	jäsen	Hyvinkään kaupunki (30.4.2025 saakka)
Teea Penttinen	jäsen	Hyvinkään kaupunki (1.12.2025 alkaen)
Ville Hahkala	jäsen	Helsingin kaupunki
Maria Heiskanen	jäsen	Nurmijärven kunta
Maria Valtari	jäsen	HSY
Sirpa Penttilä	jäsen	Uudenmaan ELY-keskus (31.8.2025 saakka)
Hanna Aarnos	jäsen	Uudenmaan ELY-keskus (4.11.2025 alkaen)
Tanja Lamminmäki	jäsen	Uudenmaan Liitto

Jätevesijaosto

Jari Hynönen	puheenjohtaja	Hyvinkään Vesi
Jukka Sahlakari	jäsen	Tuusulan Vesi
Tiina Oksanen	jäsen	Riihimäen Vesi
Matias Niemi	jäsen	Nurmijärven Vesi
Päivi Jäntti-Hasa	jäsen	Vantaan kaupunki
Marina Graan	jäsen	HSY
Sini-Pilvi Saarnio	jäsen	Helsingin kaupunki
Sara Poijärvi	jäsen	Uudenmaan ELY-keskus

Yleissuunnittelujaosto kokoontui vuoden aikana neljä kertaa. Kaikki kokoukset olivat läsnä-tilaisuuksia. Vuoden ensimmäisen kokouksen teemana oli soiden ennallistaminen. Kevään toisessa kokouksessa tarkastettiin ja hyväksyttiin Vantaanjoen vedenlaadun yhteistarkkailuraportti ja päätettiin tarkkailuun liittyvistä jatkuvatoimisista seuranta-asemista. Syyskuun kokous pidettiin HSY:n Viikinmäen puhdistamolla, johon myös tutustuttiin. Lisäksi asialistalla oli Helsingin edustan merialueen tarkkailu. Marraskuun lopun kokouksessa pääaiheena oli Keravanjoki kuntoon -hankkeen aloitus ja työmaavesiasiaa. Yleissuunnittelujaoston kokoukseen yhdistyksestä osallistuivat limnologi Heli Vahtera (sihteeri) Anu Oksanen ja Reetta Lehto (Keravanjoki -hanke).

Jätevesijaosto piti vuonna 2025 kolme kokousta, huhti-, syys- ja joulukuussa. Kokousten lisäksi jaosto osallistui Turussa kesäkuussa järjestettyyn haitallisten aineiden poistamiseen jätevedestä keskittyneen EMPEREST-hankkeen sidosryhmätilaisuuteen. Sen yhteydessä tutustuttiin myös Turun seudun puhdistamo Oy:n Kakolanmäen jätevedenpuhdistamoon. Jätevesijaoston sihteerinä toimi vesiensuojeluyhdistyksen ympäristöasiantuntija Jari Männynsalo ja kokouksiin osallistui myös Anu Oksanen. Vuoden viimeiseen kokoukseen joulukuussa osallistui myös Reetta Lehto (Keravanjoki -hanke) ja Teemu Järvinen Keski-Uudenmaan vesiensuojelun kuntayhtymästä.

3.5 Vantaanjoki-neuvottelukunta

Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry:ssä on toiminut yleishyödyllinen Vantaanjoki-neuvottelukunta vuodesta 2006 lähtien. Neuvottelukuntaa edelsi Vantaanjoki-projekti, joka siirtyi yhdistykseen Uudenmaan liitosta vuonna 2001.

Neuvottelukunnan tehtävänä on edistää yhteistyötä ja tiedonvälitystä alueen eri toimijoiden välillä vesiensuojelua, luonnon monimuotoisuutta, virkistyskäyttöä ja vedenhankintaa koskevissa projekteissa, sekä edistää toimenpiteiden yhteensovittamista vesistöalueella. Neuvottelukunnassa ovat edustettuina vesien käyttöön, suojeluun ja tilaan vaikuttavista keskeisistä valtion ja kuntien viranomaisista ja joen käyttöön liittyvistä eri intressitahoista. Neuvottelukunnan tekemät ehdotukset käsitellään yhdistyksen hallituksessa.

Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistyksen hallituksen nimesi keväällä 2022 yhteistyötahoiltaan saamien ehdotusten pohjalta vuosille 2022–2025 Vantaanjoki-neuvottelukunnan viidennen toimikauden kokoonpanon.

Neuvottelukunnan viidennen toimikauden toiminnan painopiste oli vesiensuojeluyhdistyksessä neuvottelukunnan johdolla vuonna 2017 laaditun Vantaanjoen toimenpideohjelman 2017–2027 ja siitä vuonna 2024 laaditun väliarvioinnin toimenpiteiden edistäminen.

Yhdistyksen hallituksen nimeämän Vantaanjoki-neuvottelukunnan kokoonpano vuonna 2025 oli seuraava:

Jäsen (pj): Anna Kyytinen, Vantaan kaupunki

Varajäsen: Tommi Wallenius, Vantaan kaupunki

Jäsen: Kari Korhonen, Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymä

Varajäsen: Teemu Järvinen, Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymä

Jäsen: Tanja Lamminmäki, Uudenmaan Liitto

Jäsen: Sonja Lahtinen, Lopen kunta

Jäsen: Toni Haavisto, Hausjärven kunta

Jäsen: Esmé Manns, Uudenmaan ELY-keskus, E-vastualue

Varajäsen: Riikka Kettunen, Uudenmaan ELY-keskus, E-vastualue

Jäsen: Jaana Hietala, Keski-Uudenmaan ympäristökeskus

Varajäsen: Ekaterina Ikonen, Keski-Uudenmaan ympäristökeskus

Jäsen: Päivi Sundman, Riihimäen kaupunki

Varajäsen: Jenni Lehtonen, Riihimäen kaupunki

Jäsen: Jukka Ihalainen, Hyvinkään kaupunki

Varajäsen: Silja Suominen, Hyvinkään kaupunki

Jäsen: Elina Laine, Hämeen ELY-keskus

Varajäsen: Paula Mustonen, Hämeen Liitto

Jäsen: Kari Stenholm, Virtavesien hoitoyhdistys ry
Varajäsen: Joonas Tammivuori, Virtavesien hoitoyhdistys ry

Jäsen: Marja Peltomäki, Vantaanjoen kalastusalue
Varajäsen: Eero Mattila, Vantaanjoen kalastusalue

Jäsen: Jari-Pekka Pääkkönen, Helsingin kaupunki

Jäsen: Mikko Koivurinta, Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalouspalvelut
Varajäsen: Perttu Tamminen, Varsinais-Suomen ELY-keskus kalatalouspalvelut

Jäsen: Antti Mäntykoski, Uudenmaan ELY-keskus, Y-vastuualue
Varajäsen: Johan Sundberg, Uudenmaan ELY-keskus, Y-vastuualue

Jäsen: Harri Myllyniemi, SLL Uudenmaan piiri
Varajäsen: Esa Lehtinen, SLL Uudenmaan piiri

Jäsen: Marko Viljanen, Nurmijärven kunta
Varajäsen: Tapani Maijala, Nurmijärven kunta

Jäsen: Markku Hirn, Keravan Latu ry
Varajäsen: Reino Ruotsalainen, Keravan Latu ry

Jäsen: Mari Heinonen, Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymä
Varajäsen: Aninka Urho, Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymä

Jäsen: Sam Borup, MTK-Uusimaa

Jäsen: NN, Espoon kaupunki

Vantaanjoki-neuvottelukunnan puheenjohtajana toimi Vantaan kaupungin suunnitteluinsinööri Anna Kyytinen, varapuheenjohtajana Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistyksen toiminnanjohtaja Anu Oksanen ja sihteerinä yhdistyksen ympäristöasiantuntija Asko Särkelä.

Neuvottelukunta kokoontui vuoden 2025 aikana kaksi kertaa. Neuvottelukunnan vuoden ensimmäinen kokous järjestettiin 1.4.2025 hybridikokouksena Vantaan kaupungin Kaupunkiympäristön toimialan uusissa toimitiloissa Tikkurilassa. Kokouksen aluksi neuvottelukunnalle valittu uusi puheenjohtaja Anna Kyytinen esittäytyi.

Kokouksen ensimmäisenä aiheena oli Vantaan kaupungin pienvesiin liittyvän paikkatietoaineiston sekä vesiensuojeluyhdistyksen Vantaanjoki-paikkatietoportaalien esittely. Lisäksi Metsien vedet -hankkeen projektipäällikkö John Seppänen kertoi Suomen metsäkeskuksen ja Uudenmaan vesiensuojeluyhdistysten yhteisestä vuoden 2025 alusta käynnistyneestä hankkeesta. Hankkeessa kartoitettujen havaintokohteiden tiedonvälitystilaisuuksien suunnattu lähinnä metsänomistajille, metsäalan toimijoille ja oppilaitoksille. Vesiensuojeluyhdistyksen edustajat kertoivat, että kevään 2025 ja tulevien vuosien tarvetta varten päivitetty Virkisty Vantaanjoella - ja Virkisty Keravanjoella -esitteet valmistuvat huhtikuussa 2025 ja että niitä tullaan jakamaan Vantaanjoen vesistöalueen kuntien kirjastoihin sekä liikunta- ja matkailuneuvontapisteisiin. Esitteiden tarkoitus on lisätä tietoutta Vantaanjoen ja Keravanjoen virkistysmahdollisuuksista, joita vedenlaadun paraneminen ja koskikunnostukset ovat lisänneet.

Vuoden toinen neuvottelukunnan kokous järjestettiin hybridikokouksena Keravan Saviolla Klondyke-talon kokoushuoneessa. Ennen neuvottelukunnan kokousta järjestettiin Keravan vesistötalkkareiden johdolla Klondyken lammen ympäristössä roskienkeruutalkoot. Talkoisiin osallistivat osa neuvottelukunnan jäsenistä sekä yhdistyksen jokitalkkari sekä kesätyöntekijät. Talkoiden yhteydessä keskusteltiin vesistötalkkaritoiminnan edelleen laajentamisesta muihinkin valuma-alueen kuntiin. Todettiin, että Keravan kaupungin esimerkillistä toimintaa on syytä markkinoida laajasti sosiaalisessa mediassa.

Kokouksen kuultiin Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestön kalatalousasiantuntija Juha Ojajarju alustus kututurojen merkityksestä etenkin ahvenkantojen koon lisäämisessä. Ojajarju kertoi, että kutupaikkojen puuttuminen voi rajoittaa kalakantojen kokoa. Lisäämällä sopivia kutualustoja eli kututuroja vesiin, voidaan rakennetuissa ympäristöissä kasvattaa ahven- ja haukikantojen kokoa. Joulukuusista tehdyt kututurot soveltuvat tähän tarkoitukseen erinomaisesti. Kokouksen toisena pääaiheena oli Palojoki Palaa! -hankkeen esittely. Vesiensuojeluyhdistyksen edustajat kertoivat, että Palojoki palaa! -hankkeessa tehdään kokonaisvaltainen valuma-alue selvitys valumavesien viivyttämiseksi, tulva- ja kuivuushaittojen vähentämiseksi ja ravinne- ja kiintoainekuormituksen vähentämiseksi. Kuultiin hankkeessa tehdyistä maastokartoituksista, potentiaalisista sivu-uomien viivytyiskohteista, vuonna 1920 perustetun ojitusyhteisön ”herättämistoimista”, yhteisön roolista uoman kunnossapidämiseksi sekä haasteista viivytyiskohteiden toteuttamisessa.

Neuvottelukunnan puheenjohtaja Kyytinen esitteli Vantaanjoki-neuvottelukunnan jäsenille 26.5.2025 lähetetyn sähköisen kyselylomakkeeseen saatujen vastausten pohjalta laatimaansa koostetta. Kysely liittyi Vantaanjoki-neuvottelukunnan toimintaan ja toiminnan kehittämiseen. Neuvottelukunnan toiminnan kehittämiseksi/uudistamiseksi oli vastauksissa esitetty mm. työryhmätyöskentelyä, jota päätettiin jo heti seuraavassa neuvottelukunnan kokouksessa kokeilla. Kyytinen kertoi, että hän on saanut ryhmänvetäjäkoulutuksessaan oppeja tällaisen toiminnan järjestämisessä. Valitettavasti kyseistä työryhmätyöskentelymuotoista kokousta ei vuonna 2025 järjestetty vähäisen ilmoittautujamäärän vuoksi.

Yhdistyksen hallitus tulee nimeämään helmikuussa 2026 yhdistykselle esitettyjen henkilöesitysten pohjalta neuvottelukunnan kokoonpanon sen kuudennelle toimikaudelle 2026–2029. Neuvottelukunnan toiminnan painopiste on vesiensuojeluyhdistyksessä neuvottelukunnan johdolla vuonna 2017 laaditun Vantaanjoen toimenpideohjelman 2017–2027 ja siitä 2022 laaditun väliarvioinnin toimenpiteiden edistäminen. Toimikauden aikana laaditaan uusi Vantaanjoen toimenpideohjelma ohjelmakaudelle 2028–2038. Vantaanjoen toimenpideohjelman edistämistä ja uuden toimenpideohjelman laatimista toteutetaan neuvottelukunnan tulevilla kokouksilla monin eri toimintatavoin, joten on tärkeää, että neuvottelukuntaan valitut edustajat sitoutuvat neuvottelukunnan toimintaan.

3.6 Henkilökunta ja toimisto

Yhdistyksen henkilöstö vuonna 2025 oli seuraava:

Anu Oksanen	toiminnanjohtaja
Harri Turtiainen	pohjavesiasiantuntija
Jari Männynsalo	ympäristöasiantuntija
Asko Särkelä	ympäristöasiantuntija
Marja-Liisa Eriksson	taloussihteeri
Oula Tolvanen	jokitalkkari
Heli Vahtera	limnologi
Paula Luodeslampi	vesistöasiantuntija
Anna Halonen	kunnostusverkostokoordinaattori (äitiysvapaalla 15.10.2025 saakka)

FM Reetta Lehto toimi vesistötalkkarina 1.1.-31.12.2025 sijaistaen osin yhdistyksen jokitalkkaria ja toimien mm. HULEVET- ja Keravanjoki kuntoon! -hankkeiden koordinaattorina. Reetan työsuhte vakinaistettiin jatkumaan 1.1.2026 alkaen. Yhdistyksen jokitalkkari Oula Tolvanen teki vuonna 2025 50 % työaika. Jokitalkkaritoiminnassa Ville Alanen oli koulutusopimuksella yhdistyksessä harjoittelussa 3.3.-15.5.2025 ja sen jälkeen tutkimusavustajana 19.5.-13.6.2025. Hän työskenteli yhdistyksessä myös syys-lokakuussa tarvittaessa töihin kutsuttavana. Onni Klemola on harjoittelussa yhdistyksessä 5.5.-27.6.2025 ja tutkimusavustajana 1.8.-30.9.2025.

Heta Ulmanen oli yhdistyksessä tutkimusavustajana 1.1.-31.5.2025 avustaen pohjavesien yhteistarkkailuissa ja yhdistyksen Ikuisuuskemikaalit pois kierrosta -hankkeessa. Pohjavesiasiantuntija Harri Turtiainen teki syys-marraskuussa 50 % työaika väitöskirjatyönsä takia. Elmo Kyytinen teki 9. luokan TET-jakson yhdistyksessä 1.-12.12.2025.

Yhdistyksen toimipiste on Helsingin yliopiston Viikin kampuksella osoitteessa Latokartanonkaari 3 (E-talo 2.krs), 00790 Helsinki. Yhdistyksen sähköpostiosoite vhvsv@vantaanjoki.fi. Henkilökunnan sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@vantaanjoki.fi, puhelinnumerot löytyvät yhdistyksen verkkosivuilta www.vantaanjoki.fi. Facebook-osoite on www.facebook.com/vhvsv sekä Instagram-tilit [vantaanjoenhelmi](https://www.instagram.com/vantaanjoenhelmi) ja [jokitalkkarit](https://www.instagram.com/jokitalkkarit).

3.7 Yhdistyksen strategiatyö

Vuonna 2023 valmistuneita yhdistyksen visiota ja missiota päivitettiin vuoden 2025 aikana seuraavanlaisiksi:

VISIO

Vantaanjoen, Espoonjoen ja Mankinjoen vesistöalueiden tila on hyvä.

MISSIO

Edistämme Vantaanjoen ja pääkaupunkiseudun vesistöjen hyvää tilaa ja niitä ympäröivän luonnon elinvoimaisuutta. Parannamme yhdistyksen toiminta-alueen vesien tilaa hankkeilla ja valistustyöllä sekä toteuttamalla tarkkailuja. Edistämme alueen virkistyskäyttöä luonnon monimuotoisuus huomioon ottaen.

Yhdistyksen arvot on esitetty alla.

ARVOT

Tutkiva ja osaava

Puolueeton ja avoin

Aktiivinen yhteistyökumppani

Vuonna 2023 valittiin toistaiseksi strategian painopistealueiksi 1) viestintä, 2) hajakuormituksen hillintä ja 3) digitalisaatio. Painopistealueet pysyivät ennallaan. Yhdistys on strategian mukaisesti panostanut vuonna 2025 etenkin hankeviestintään; viestinnästä yleisesti on kerrottu tarkemmin vuosikertomuksen kappaleessa 10.2. Hajakuormituksen hillitsemiseksi yhdistys on aktivoitunut myös vesien viivytys-/ennallistamiskohteiden suunnittelussa ja toteutuksessa, jotta tulvia ja niiden aiheuttamaa kiintoaine ja ravinnekuormitusta vesiin saadaan hillittyä. Myös valuma-alueen kokonaisvaltaiset vesienhallintahankkeet – esim. Palojoki palaa! ja Keravanjoki kuntoon! – edistävät hajakuormituksen hillintää. Hanketyöstä on kerrottu lisää kappaleessa 9.

4 Vesistötutkimukset

Vesistötutkimusten tavoitteena on täyttää viranomaisten kuormittajille antamat tarkkailuvelvoitteet sekä kerätä vesien tilaa koskevaa perustietoa ja arvioida vesien käyttökelpoisuutta - niin raakavetenä kuin virkistyskäytön kannalta - sekä vesiensuojelutoimenpiteiden tarvetta. Vesistön tilan kehittymisen arviointi perustuu pitkäaikaisen seurantatiedon hyväksikäyttöön. Tällaisen tiedon hyödyntäminen on tarpeen vesienhoitolain toteuttamisessa sekä ilmaston lämpenemisen vaikutusten havaitsemisessa. Vantaanjoki on pääkaupunkiseudun 1,3 miljoonan ihmisen vararakavesilähde ja noin miljoonan ihmisen lähivirkistysalue, joten ajantasainen tieto joen tilasta on jatkuvasti tarpeen.

Vantaanjoen yhteistarkkailuun osallistuvat tahot olivat Riihimäen Vesi, Hyvinkään Vesi, Nurmijärven Vesi, Nurmijärven kunta, Rinnekodit Oy, Versowood Oy/Riihimäki, Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymä, Ilmailulaitos Finavia/Helsinki-Vantaan lentoasema, Hyvinkään kaupunki, Keski-Uudenmaan ympäristökeskus, Tuusulan kunta, Vantaan kaupunki ja Helsingin seudun ympäristöpalvelut.

Vuoden 2025 keväällä ilmestyi Vantaanjoen yhteistarkkailun raportti, jossa käsiteltiin vuoden 2024 vedenlaatutulokset tarkkailualueelta ja tarkastellaan vesistöön johdetun jätevesikuormituksen vaikutuksia jokivesien laatuun.

Vuonna 2025 toteutettiin jatkuvatoimista vedenlaadun seuranta kahdella asemalla: Arolammilla (Riihimäki) ja Luhtajoessa (Nurmijärvi). Niissä mitattiin aiempaan tapaan vedenlaatua (lämpötila, sähkönjohtavuus, sameus, happipitoisuus) ja pinnankorkeutta sekä uutena vedenlaatu muuttuja nitraattia. Kahden kuukauden mittausjakso alkoi 14. heinäkuuta ja jatkui syyskuun puoliväliin.

4.1 Sää ja virtaamaolosuhteet

Vuosi alkoi kylmällä pakkasjaksolla ja kireiden yöpakkasten myötä joulukuun puolivälissä järviin muodostuneet jääkannet alkoivat vahvistua. Maa sai lumipeitteen. Tammikuun alun pakkasviikon jälkeen sää kuitenkin lauhtui ja oli tavanomaista lauhempaa. Lumipeite sulii kuun lopulla ja valunta vesistöihin kasvoi. Helmikuussa talvi jatkui lauhana, vain helmikuun puoliväliin ajoittui lyhyt pakkasjakso. Helmikuussa lumen syvyys (Vantaalla) olikin enimmillään vain 7 cm. Maalis-kuu oli käytännössä lumeton.

Lauhan talven jälkeen kevät tuli aikaisin. Huhtikuu alkoi hyvin lämpimänä, ja 2.–3.4. lämpötila nousi maan etelä- ja keskiosissa korkeammalle kuin koskaan ennen yhtä varhain keväällä. Kokonaisuudessaan kuukauden säät olivat vaihtelevia. Pitkän kevään jälkeen terminen kesä alkoi tavanomaiseen aikaan toukokuun puolivälissä. Huhti-toukokuun sademäärät Vantaalla jäivät talven tavoin keskimääräistä pienemmiksi.

Kesäkuu oli vähän keskimääräistä viileämpi ja sateinen. Sadepäiviä oli paljon ja kuukauden sadekertymä oli lähes kaksinkertainen vertailujaksoon 1991–2020 verrattuna. Heinäkuu oli lämmin ja kuukauteen mahtui useita hellepäiviä, mutta myös sateita kuun alussa, jolloin vuorokauden sadekertymät olivat vuoden suurimpia.

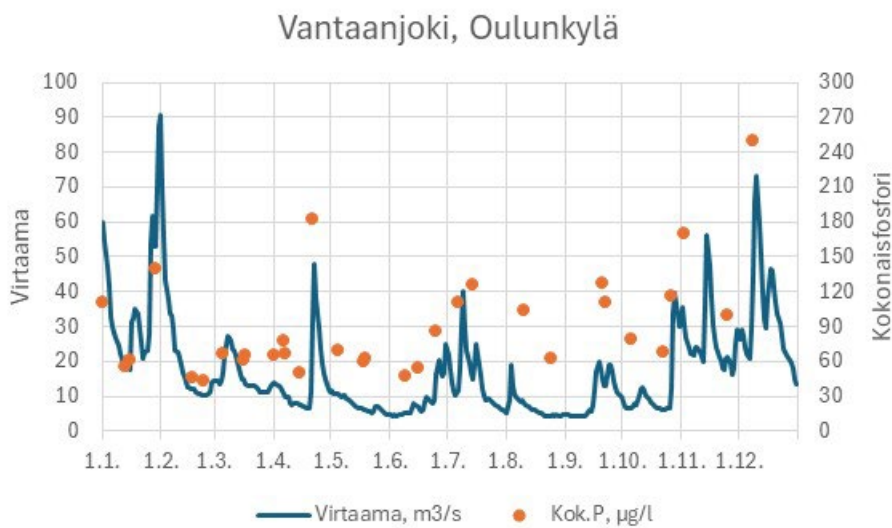
Elokuun alku oli vielä helteinen, mutta sää viileni huomattavasti kuukauden puolivälissä ja kuukauden lopulla oli koleaa ja sateista. Syys-lokakuussa oli keskimääräistä lämpimämpiä, mutta sademäärät olivat keskimääräistä jonkin verran suurempia. Marras-joulukuussa sää jatkui leutona ja sateisia päiviä oli paljon. Joulukuun viimeisinä päivinä sää kylmeni, järvet alkoivat jäätyä ja maa sai hennon lumipeitteen.

Kuva 4.1. Vuoden 2025 sadesummat ja ilman keskilämpötilat Helsinki-Vantaan lentoasemalla. Vuoden 2025 sadesumma oli Vantaalla 699 mm ja Hyvinkäällä 661 mm. Tiedot: Ilmatieteen laitos /Avoin data 16.1.2026.

Tammikuun lopulla sään lauhtuminen ja lumet sulattaneet vesisateet nostivat jokivirtaamat ajankohdalle poikkeuksellisen korkeiksi, ja ne olivatkin lopulta vuoden korkeimpia. Lähes lumetoman ja vähäsateisen kevään aikana sitä vastoin jokien vedenpinnat olivat poikkeuksellisen matalalla. Kesäkuun suuresta sadekertymästä huolimatta vuorokausisadannat olivat maltillisia ja kuivaan maahan imeytyi vesiä. Heinäkuun alun sadejaksolla virtaamat nousivat ajoittain vuolaiksi. Loppusyksyn sateet nostivat ajankohdalle tunnusomaisesti jokien vedenpintoja, mutta tulvakorkeuteen ne eivät nousseet.

Vuonna 2025 Vantaanjoen keskivirtaama (17,3 m³/s) oli pitkän ajan vuosikeskivirtaaman tasolla. Sateiden lisätessä valuntaa jokivedet samenoivat ajoittain voimakkaasti ja mereen kulkeutui runsaasti kiintoainesta ja ravinteita (kuva 4.2). Etenen fosforikuormaa kulkeutui mereen tammi-, marras- ja joulukuussa.

Kuva 4.2. Vantaanjoen vuorokausikeskivirtaama (m³/s) Helsingin Oulunkylässä vuonna 2025 ja näytteenottoajankohdat Vanhankaupunginkoskessa. Virtaamatiedot SYKE/Avoin tieto.

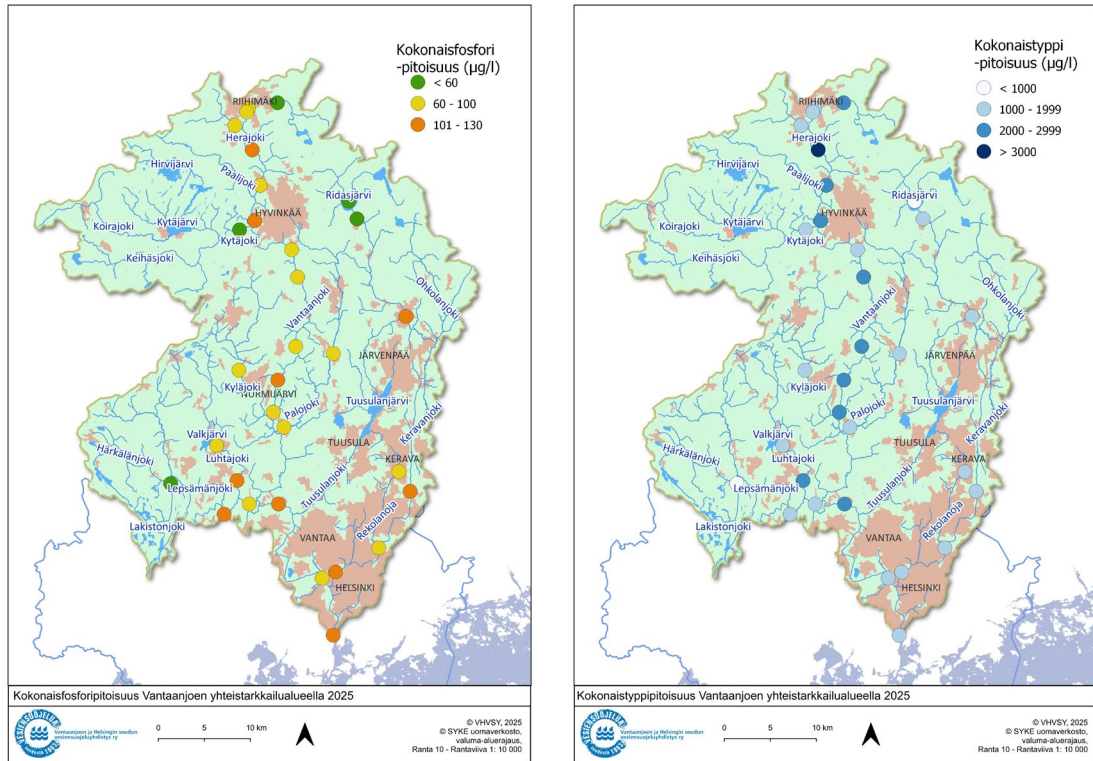
4.2 Jokivesien laatu yhteistarkkailualueella

Pääosalla jokialueista näytteitä otettiin seitsemän kertaa vuoden aikana. Vähäsateisen talven ja kevään aikana jokivedet olivat vain lievästi sameita, mutta syysateiden aikana vedet olivat pitkään sameita. Keskimäärin korkeimmat ravinnepitoisuudet olivat puhdistettujen jätevesien purkualueilla Vantaanjoessa ja Luhtajoen alajuoksulla.

Savisameissa jokivesissä kokonaisfosforipitoisuus on ekologisen tilan luokittelua tukeva vedenlaatumuuttuja. Hyvän tila tavoite on saavutettavissa kokonaisfosforipitoisuuden vuosikeskiarvon tasolla 60 µg/l. Seuraavissa kartoissa esitetään yhteistarkkailuaineistosta lasketut kokonaisravinnepitoisuuksien keskiarvot havaintopaikkakohtaisesti vuonna 2025 (kuva 4.3).

Vantaanjoen vesistöalueella veden fosforipitoisuus oli hyvällä tasolla vain latvavesissä ja Kytäjoessa. Etenkin jokien alajuoksulla vedet olivat usein niin sameita, että kokonaisfosforin vuosikeskiarvo nousi huonoon luokkaan.

Kasvukausi oli vuonna 2025 pitkä ja monin paikoin viljelijät saivat hyviä satoja. Sateiden ollessa tasaisia lannoitteet sitoutuivat hyvin satoon, eikä voimakkaita typpihuuhtoumia tullut. Jokivesissä typpipitoisuudet olivatkin pääosin maltillisia. Vantaanjoen pääuoman lokakuun lopun näytteenottokertaa edelsi runsaat sateet ja tällöin havaittiin korkeita typpipitoisuuksia joen yläjuoksulla. Voimakas hajakuorma nosti pistekuormittajien vaikutusalueilla pitoisuudet selvästi vuoden korkeimmiksi.

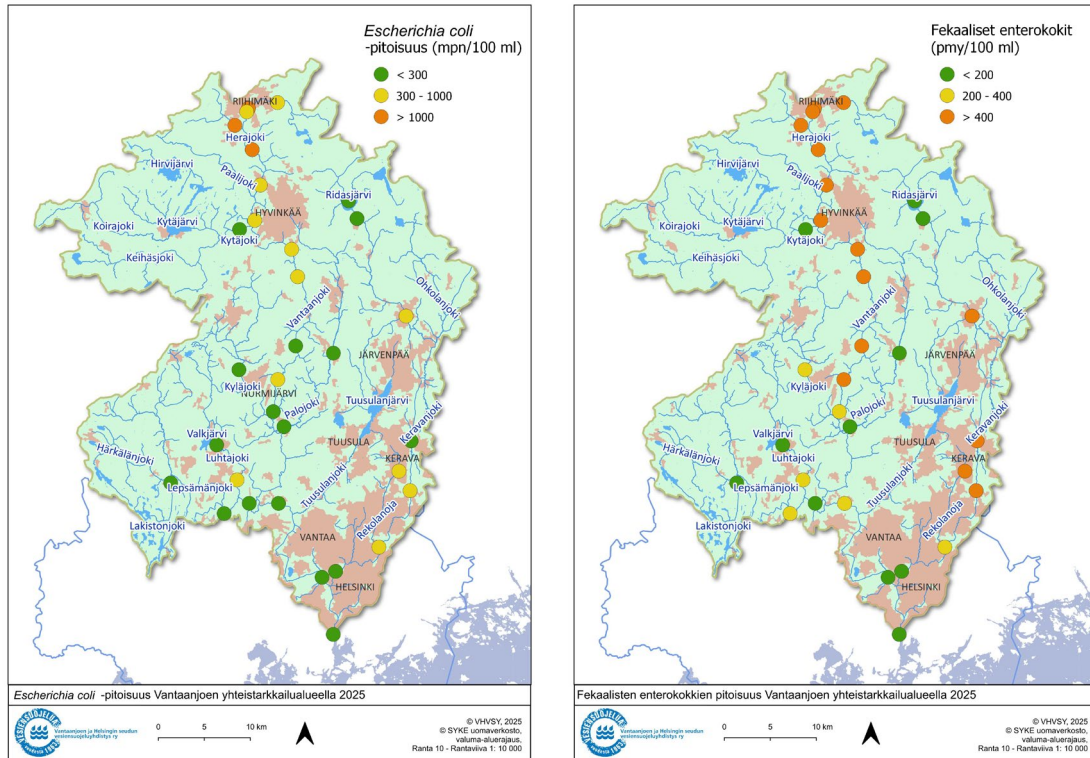
Kuva 4.3. Kokonaisravinnepitoisuuksien keskiarvot tarkkailuilla jokialueilla vuonna 2025. Kokonaisfosforipitoisuus on savisameissa jokivesissä hyvän viitearvon tasolla, kun pitoisuus alittaa 60 µg/l. Luonnontilaisissa vesissä typpipitoisuus on alle 1000 µg/l.

Escherichia coli on tärkeä ulosteperäisen kuormituksen indikaattoribakteeri, jonka kohonnut pitoisuus viittaa jätevesivaikutuksiin vesistössä. Vesistössä nämä bakteerit eivät lisäänty. Suolistoperäiset enterokokit ovat toinen tärkeä indikaattoribakteeriryhmä. Eläinten ulosteissa, esim. hevosten lannassa, näitä on usein *E. coli*-bakteereita enemmän ja ne säilyvät vedessä myös pidempään.

Puhdistettujen jätevesien mukana vesistöihin kulkeutuu paljon näitä indikaattoribakteereita sekä erilaisia viruksia ja muita taudinaiheuttajabakteereita. Jätevesien purkualueilla jokiveden käyttö sisältää terveysriskejä. Kalastettavan kalan käyttöä bakteeripitoisuudet eivät rajoita.

Seuraavat kartat osoittavat jokivesien hygieenisen laadun heikentyneen eri puolilla vesistöaluetta (kuva 4.4). Korkeimmat *E. coli*-bakteerien vuosikeskiarvot olivat perustarkkailukerroilla Herajoessa Riihimäellä ja jätevedenpuhdistamoiden vaikutusalueilla. Hyvinkään puhdistamolla saatiin käyttöön kesäksi uutta tekniikkaa lähtevän veden hygieenistä laatua parantamaan. Tämän ansiosta jokeen kohdistuva bakteerikuorma väheni ja joessa veden laatu parani. Heinäkuun sateiden jälkeen veden hygieeninen laatu oli silti heikko mm. hajakuormituksen vaikutuksesta.

Suolistoperäisten enterokokkien korkeat pitoisuudet ylittivät veden uimakäytön raja-arvon (> 400 pmy/100 ml) mm. Vantaanjoen ylä- ja keskijuoksulla sekä Keravanjoessa. Enterokokki-bakteereita oli paljon myös Herajoessa sekä Kyläjoessa. Korkeimmat suolistoperäisten enterokokkien pitoisuudet analysoitiin, kun valunta oli suurta ja vesistöön tuli paljon hajakuormaa.

Kuva 4.4. Ulosteindikaattoribakteerien pitoisuuksien vuosikeskiarvot tarkkailuilla jokialueilla vuonna 2025. Kartoissa vihreä symboli osoittaa alkutuotantoasetuksen vaatimustason täyttyvän, jos vettä käytetään kasteluvetenä. Keltainen symboli osoittaa veden olevan riittävän hyvää uimakäyttöön. Molempien laatutekijöiden tulee täytyä käyttökelpoisuutta arvioitaessa.

4.3 Vantaanjoen kalatalous- ja pohjaeläintarkkailu

Vantaanjoen vesistöalueen kuormittajilla on velvoite tarkkailla vesistön kalataloudellista tilaa ja pohjaeläimistöä. Kalatalous- ja pohjaeläintarkkailut on tehty vesiensuojeluyhdistyksen koordinoimana yhteistarkkailuna kaikkien tarkkailuvollisten kesken. Kalatalous- ja pohjaeläintarkkailuun osallistuivat Riihimäen Vesi, Hyvinkään Vesi, Nurmijärven Vesi, Versowood Oy Riihimäki ja Ilmailulaitos Finavia/Helsinki-Vantaan lentoasema sekä NCC Industry Ohkolanjoen tarkkailun osalta.

Kala- ja pohjaeläintarkkailua tehtiin ohjelman *Vantaanjoen vesistön kalatalous- ja pohjaeläintarkkailuohjelma 2020 alkaen*, *Kala- ja vesijulkaisu* nro 276 mukaisesti. Lisäksi vuosittain tehdään tarkkailuohjelman *Janatuinen, A. 2017. Kylmäojan länsihaaran kalataloudellinen tarkkailuohjelma, SITO* mukaisesti Finavia Oyj:n Helsinki-Vantaan lentoaseman ympäristöluvan edellyttämät Kylmäojan sähkökoekalastukset, jotka raportoidaan osana Vantaanjoen yhteistarkkailun kalatalous- ja pohjaeläintarkkailu -osiota. Myös ohjelman *NCC Industry ympäristöluvapäätöksen*

nro 460/2020 lupaehtojen mukaiset selvitykset, Ramboll 03/2021 mukaiset sähkökoekalastukset toteutetaan osana yhteistarkkailua. Niin ikään lentoaseman vapaaehtoinen purotarkkailu raportoidaan osana yhteistarkkailukokonaisuutta.

Vantaanjoen kalastoa tarkkaillaan vuosittain eri laajuudessa. Vuonna 2025 kalastotarkkailuun kuului vain sähkökoekalastukset ja edellisvuoden tulosten raportointi.

Kalataloustarkkailun toteutuksesta vastasi Kala- ja vesitutkimus Oy. Vuoden 2025 tulokset raportoidaan keväällä 2026.

Vuonna 2025 ilmestyi raportti Vantaanjoen yhteistarkkailu, Kalasto ja pohjaeläimet vuonna 2024 (Kala- ja vesitutkimus Oy). Raportti on luettavissa https://www.vhvsy.fi/files/upload_pdf/11444/RAPORTTI_Vantaanjoen_kala_ja_pohjael%C3%A4intarkkailu_2024.pdf

4.4 Muut vesistö- ja hulevesitarkkailut ja -seurannat

VHVSY:n vesi- ja ympäristönäytteenottoon sertifioidut työntekijät toteuttivat myös muita näytteenottoja ja raportointeja, jotka tuottivat tietoa toiminta-alueen vesistöjen tilasta ja siihen vaikuttavista tekijöistä. Vesistötulokset siirrettiin ympäristöhallinnon Avoin tieto -palvelun Herttatietokantaan.

Ympäristölupiin perustuvaa tarkkailua tehtiin Rusutjärvestä Keski-Uudenmaan Vesiensuojelun Liikelaitoskuntayhtymälle, tarkkailuperuste oli lisäveden johtamisen vaikutustarkkailu. Vihtilammessa ja Sääksjärvestä tehtiin Vihtilammen säännöstelyn vaikutustarkkailua Nurmijärven Vesi-liikelaitokselle.

Tuusulassa jatkettiin purovesien laadun ja Rusutjärveen laskevien ojien seurantaa.

Veden soveltuvuutta uimakäyttöön seurattiin Keravanjoessa Kivisillan alueella Keravalla.

Yhdistys seurasi myös Vantaan Lammaslammen tilaa vuonna 2017 päivätyn Lammaslammen tarkkailuohjelman mukaisesti.

Yhdistys selvitti Märkiö-järven tilaa ja laati sille kunnostussuosituksia. Työ tehtiin Pääkaupunkiseudun Partiosäätiölle, joka liittyi myös yhdistyksen jäseneksi vuodesta 2026 alkaen.

5 Jätevesitutkimukset

Jätevedenpuhdistamoiden tarkkailun tavoitteena on selvittää puhdistamoiden toimivuus, niiden aiheuttama vesistökuormitus, seurata lupaehtojen noudattamista ja opastaa prosessien säätöä koskevissa kysymyksissä. Puhdistamoiden tarkkailu suoritettiin voimassa olevien lupaehtojen mukaisesti. Työn valvojana toimi yhdistyksen jätevesijaosto ja työstä vastasi yhdistyksen ympäristöasiantuntija Jari Männynsalo. Tarkkailuun kuului seitsemän puhdistamaa.

5.1 Jätevesien tarkkailu

Tarkkailtavat jätevesikuormittajat:

- Riihimäen Veden puhdistamo
- Hyvinkään Veden Kaltevan puhdistamo
- Nurmijärven Veden Kirkonkylän ja Klaukkalan puhdistamot
- Rinnekodit Oy:n puhdistamo, Espoo
- Espoon seurakuntayhtymä:
 - Velskolan toimintakeskus, Espoo
 - Kellonummen hautausmaa, Espoo

Puhdistamokäyntejä oli vuoden aikana kaikkiaan 117 kertaa. Kaikista tarkkailukerroista laadittiin ns. kertaraportit. Tämän lisäksi suurten puhdistamoiden toiminnasta tehtiin neljännesvuosiraportit ja kaikista vuosiraportit lupaehtojen mukaisesti.

Edellisten puhdistamoiden lisäksi yhdistys tarkkaili myös Riihimäen seurakunnan Hirvijärven leirikeskuksen puhdistamaa, jolta otettiin näytteet kaksi kertaa vuodessa.

5.1.1 Jätevedenpuhdistamoiden toiminta

Vantaanjoen vesistöalueella suurin jätevesikuormitus kohdistuu Vantaanjoen yläosan ja Luhtajoen alueille. Puhdistamoiden yhteinen jätevesivirtaama vesistöalueen jokiin vuonna 2025 oli noin 31 280 m³/d, mikä oli 7 % vähemmän kuin edellisvuonna 2024.

Puhdistamot toimivat vuonna 2025 ympäristölupien vaatimusten mukaisesti muuten, paitsi Riihimäen puhdistamon ammoniumtyypin poiston (=nitrifikaatio) osalta tarkkailujaksolla 4 (1.10.–31.12.2025), Nurmijärven Kirkonkylän puhdistamon kiintoaineen, orgaanisen aineen (BOD₇-atu) ja kokonaisfosforin poiston osalta tarkkailujaksolla 2 (1.4.–30.6.2025) sekä Rinnekotien (Lakisto jvp) puhdistamon ammoniumtyypin poiston osalta vuosikeskiarvona 2025.

Riihimäen puhdistamon tarkkailujakson 4 ammoniumtyypin hapetus (=nitrifikaatio) lamautui 20.11.2025 mitä ilmeisimmin jonkin puhdistamolle tulevan jäteveden mukana tulleen myrkyllisen aineen vaikutuksesta. Päästölähdettä ja aineen koostumusta ei saatu selvitettyä. Nitrifikaatio-ongelma jatkui vuoden loppuun asti ja edelleen vuoden 2026 puolelle. Se nosti tarkkailujakson 4 ammoniumtyypipitoisuuden keskiarvoa merkittävästi (jaksokeskiarvo 16 mg/l, ympäristöluvan raja-arvo 4 mg/l).

Nurmijärven Kirkonkylän puhdistamon heikon puhdistustuloksen syynä tarkkailujaksolla 2 (1.4.–30.6.2025) oli lietteen karkaaminen jälkiselkeytyksestä, mikä nosti etenkin kiintoaineen (49 mg/l, ympäristöluvan raja-arvo 15 mg/l) ja kokonaisfosforin (0,89 mg/l, ympäristöluvan raja-arvo 0,5 mg/l) lähtöpitoisuuksia. Jakson aikana oli puhdistamon kapasiteettiylityksistä (runsaiden vesisateiden aiheuttamat hule- ja vuotovedet) johtuneita puhdistamo-ohituksia kahtena päivänä 21.–22.4.2025 yhteensä 1 260 m³. Ohitukset olivat osittain käsiteltyjä ja ne johdettiin

Kissanojan kautta Vantaanjokeen. Niiden vaikutus tarkkailujakson puhdistustulokseen oli kuitenkin suhteellisen pieni.

Rinnekotien puhdistamon (Lakisto jvp) ammoniumtyppitulosta heikensi jälkiselkeytyksen laahakoneiston hajoaminen syksyllä 2025. Puhdistamon lietepitoisuudet romahtivat ja nitrifikaatio lamautui koko loppuvuoden ajaksi ja tilanne jatkui edelleen vuoden 2026 puolelle. Ammoniumtypen vuosikeskiarvovaatimusta 4 mg/l ei saavutettu vuosikeskiarvotuloksella 8,4 mg/l.

Vesistöalueen kaikilta puhdistamoilta yhteenlasketut vesistöön johdetut keskimääräiset virtaamapainotetut pitoisuudet (mg/l) ja kuormitus (kg) laskivat edellisvuodesta orgaanisen aineen (BOD_{7-^{atu}}) ja kokonaisfosforin osalta. Kokonaistyyppikuormitus nousi noin 10 % ja ammoniumtyppikuormitus peräti 2,5 kertaiseksi edellisvuoteen verrattuna.

Puhdistetun jäteveden pitoisuudet ja puhdistustehot (ohitukset mukaan lukien) olivat kaikilta puhdistamoilta virtaamapainotettuina keskiarvoina laskettuna; BOD_{7-^{atu}} 3,0 mg/l (99 %), kokonaisfosfori 0,2 mg/l (98 %), kokonaistyyppi 13 mg/l (81 %) ja ammoniumtyppi 1,8 mg/l (97 %, nitrifikaatioaste).

Edellä mainitut nitrifikaatio-ongelmat, etenkin alueen suurimmalla Riihimäen puhdistamolla, nostivat huomattavasti vesistöön johdettua ammoniumtypen kokonaiskuormaa. Hyvinkään Kaltevan puhdistamon uuden tertiäärivaiheen kangassuodatus toimi hyvin kiintoaineen ja kokonaisfosforin poiston viimeistelyssä ja UV-desinfiointi hygieniaindikaattoribakteerien eliminoimisessa.

5.1.2 Lietetutkimukset

Puhdistamoilta poiskuljetettavan lietteen laatua tutkittiin valtioneuvoston jäteasetuksen 179/2012 ja maa- ja metsätalousministeriön lannoitevalmisteasetuksien 24/11 ja 964/2023 mukaisesti.

Lietteiden kokoomanäytteitä otettiin eri puhdistamoilta yhteensä 11 kpl. Lietetutkimusten määritykset teetettiin Metropolilab Oy:n laboratoriossa. Tulokset on raportoitu erillisraportteina ja niistä on tehty yhteenvedot puhdistamoiden vuosiraportteihin.

Nurmijärven Kirkonkylän puhdistamon kuivattu liete käsiteltiin Kekkilä Oy:n Nurmijärven kompostointilaitoksella ja Klaukkalan puhdistamon kuivattu liete Envor Group Oy:n laitoksella Forsassa. Hyvinkään Kaltevan puhdistamon kuivattu liete kuljetettiin biokaasun raaka-aineeksi Gasum Oy:lle Riihimäelle. Riihimäen puhdistamon kuivattu liete käsiteltiin Labio Oy:n biokaasu- ja kompostointilaitoksella Lahdessa.

6 Pohjavesitarkkailut ja -asiantuntijatehtävät

Yhdistyksellä on pohjavesiasiantuntemusta pohjaveden laatuun, riskien hallintaan, tarkkailuun ja vaikutusten arviointiin liittyen. Yhdistys edistää erilaajuisten pohjavesiyhteistarkkailujen käynnistymistä ja laajapohjaisen yhteistyön jatkumista. Toiminnan tavoitteena on edistää pohjavesien suojelua.

Yhdistys toteuttaa pohjavesitarkkailuja, joissa se vastaa usein näytteenoton ja tulosten raportoinnin lisäksi tarkkailuohjelman laadinnasta. Kustannussäästöjen ohella yhteistarkkailun tärkeä saavutus on se, että tiedonvaihto ja avoin keskustelu tarkkailujen kehittämisestä sekä suojelutoimenpiteistä lisääntyy yhteistyöryhmien säännöllisten kokoontumisten myötä. Lisäksi kaikkien toimijoiden tarkkailut toteutetaan samoin perustein eli kaikkia kohdellaan yhdenmukaisesti.

Vuonna 2025 yhdistys vastasi Tuusulan pohjavesiyhteistarkkailun toteutuksesta ja raportoinnista, Fazerilan pohjavesialueen pohjavesiyhteistarkkailun toteutuksesta ja raportoinnista, Hyvinkään pohjavesialueen vedenlaadun ennakkoseurannan toteutuksesta ja raportoinnista sekä pääkaupunkiseudun pohjavesiyhteistarkkailun näytteenoton koordinoinnista ja tulosten raportoinnista. Lisäksi yhdistys toteutti Hyvinkään pohjavesialueella Kulomäen entisen kaatopaikan pohjavesitarkkailun näytteenottoineen ja raportointeineen sekä Hyvinkään pohjavesialueen eteläosissa sijaitsevan Hiiltomon alueen pohjavesiyhteistarkkailun näytteenoton ja raportoinnin.

Pohjavedenottamoiden velvoitetarkkailuihin liittyen yhdistys raportoi myös Nurmijärven Veden sekä Keski-Uudenmaan Vesi Kuntayhtymän pohjavesiottamoiden velvoitetarkkailujen tuloksista vuosittaiset yhteenvetoraportit.

Pohjavedet olivat olennaisena osana mukana myös yhdistyksen Ikuisuuskemikaalit pois kierosta -hankkeessa (2024–2025), sekä Hulevesien sisältämien haitta-aineiden riskit pohjavedelle – kulkeutuminen, hajoaminen ja riskien hallintakeinot -hankkeessa (2025–2027), joista on kerrottu lisää kappaleessa 9.

7 Jokitalkkaritoiminta

Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry on koordinoinut toimialueellaan Jokitalkkari-hanketta vuodesta 2014 lähtien. Jokitalkkari-hankkeessa toteutetut toimet liittyvät kalatalouteen ja muuhun virkistyskäyttöön. Jokitalkkari-hanke on vakiinnuttanut paikkansa yhdistyksen toimialueella, ja sittemmin muuttunut hankkeesta vakinaiseksi jokitalkkari-toiminnaksi.

Jokitalkkaritoiminnassa pyritään eri tavoin edistämään vesistöalueen virkistyskäyttöä ja jakamaan tietoa jokivarren asukkaille. Jokavuotiseen toimintaan kuuluvat mm. kalataloudelliset kunnostukset ja inventoinnit, kalastotutkimukset, joki- ja ranta-alueiden siivoukset, melontareittien kunnossapito, lasten onkipäivät sekä virkistyskalastus- ja melontaesitteiden jakelu. Lisäksi jokitalkkarit ovat kunnostaneet luontopolkuja, olleet mukana rakentamassa onkipaikkoja ja suunnitelleet kala-aiheisia opastauluja jokien ja järvien rannoille. Jokitalkkaritoiminnassa tehdään tiivistä yhteistyötä jäsenkuntien, vesialueiden omistajien ja paikallisten yhdistysten kanssa.

Kesän 2025 maastokauden aikana jokitalkkarit toteuttivat virtavesikunnostuksia, kalataloudellisia inventointeja, melontareitistön huoltotoimia ja sähkökoekalastuksia.

Kesällä 2022 perustetulle Jokitalkkarit-Instagram-tilille tehtiin vuoden 2025 aikana 15 julkaisua. Tilin seuraajien määrä kasvoi vuoden aikana 321 seuraajasta 380 seuraajaan. Suosituimmat Instagram päivitykset olivat Jokitalkkarit tilin kunnostamista koskevat videot, jotka tehtiin yhteisjulkaisuina kunnostuksissa mukana olleen Jontte Valosaaren kanssa. Suosituin yksittäinen video keräsi 952 tykkäystä ja 88 904 katselukertaa.

Lasten ja nuorten innostaminen kalastus- ja luontoharrastuksen pariin on yksi jokitalkkarin tärkeimmistä tavoitteista. Hankkeessa on tehty valistus- ja opetustoimintaa sekä innostettu lapsia ja nuoria kalastusharrastuksen pariin onkipaikoilla järjestetyillä lasten ja nuorten ongintapäivillä. Vuonna 2025 järjestettiin maaliskuussa pilkkipäivä Valkjärvellä ja toukokuussa onkipäiviä järjestettiin kolmena päivänä Kissanojan onkipaikalla ja kahtena päivänä Hyvinkään Pilliniemessä. Kissanojan onkipäivät järjestettiin yhteistyössä Nurmijärven kirkonkylän ja Palojoen yhteisten vesialueiden osakaskuntien ja Nurmijärven Riistanhoitoyhdistyksen kanssa. Valkjärven pilkkipäivä järjestettiin yhteistyössä Klaukkalan osakaskunnan ja Uudenmaan kalatalouskeskuksen kanssa. Kalastustapahtumiin osallistui vuonna 2025 yhteensä 203 innokasta nuorta kalastajanalkua.

Jokitalkkarit toteuttanut kalataloudellisia kunnostuksia vuodesta 2014 alkaen. Vuonna 2021 aloitettiin Vantaanjoen Myllykosken alueen laajamittainen koneellinen täydennyskunnostus, jota jatkettiin vuosina 2022 ja 2023. Vuosina 2021 ja 2022 toteutettiin kalataloudellinen korjaus ruopatulle Koiransuolenojan Kivisillan virtapaikalle. Koneellisia kunnostuksia on tehty Vantaanjoessa Myllykosken alueelle ja Bofiinkoskelle, Keravanjoessa Niinikoskelle ja Tuusulanjoessa Kiiassa sijaitsevalle koskelle.

Kunnostusten tavoitteena on lisätä erittäin uhanalaisen taimenen (*Salmo trutta* L.) poikastuotantoa ja samalla ennallistaa aiemmin perattuja koski- ja virta-alueita. Kaikissa kunnostuksissa yritetään monipuolistaa raekoko-, syvyys- ja virrannopeuden vaihtelua koskien sisällä, mikä mahdollistaa suuremman biodiversiteetin alueella. Kunnostuksia toteutetaan yhteistyössä vesialueiden osakaskuntien ja maanomistajien kanssa.

Vuonna 2025 jokitalkkarit kunnostivat koneellisesti Keravanjoen Pikkukoskessa ja käsivoimin Keravanjoen Matarinkoskessa sekä Vantaanjoen Rajakoskessa ja Lepsämänjoessa. Nurmijärvellä Lepsämänjoen Vanhanmyllynkoskea ennallistettiin koneellisesti vuonna 2024 ja työtä jatkettiin nyt käsivoimin yhdessä joenrannan mökkiläisten kanssa niiltä osin, missä konetyötä ei voitu tehdä alueen historiallisten arvojen vuoksi. Lisää kunnostuksista on kerrottu raportissa 25/2025.

Vuonna 2025 toteutettiin jälleen kalataloudellisia inventointeja yhteensä yhdeksällä purolla. Inventointien aikana vedenkorkeus oli uomissa tavanomaista korkeammalla, sillä kesäkuu oli hyvin sateinen ja viimeiset inventoinnit toteutettiin vielä syyskuussa. Yhteensä VHVSY:n jokitalkkarit ovat inventoineet yhteensä 90 eri virtavesiuomaa. Inventoinneista on kerrottu tarkemmin VHVSY:n raportissa 26/2025.

Sähkökoekalastuksia tehtiin yhteensä 30 eri koealalla, joista viittä ei ollut aiemmin sähkökoekalastettu ympäristöhallinnon koekalastusrekisterin mukaan. Koealoista seitsemäntoista (17) kalastettiin myös edellisenä vuotena. Koekalastukset toteutettiin syyskuussa ja tulokset tallennettiin koekalastusrekisteriin. Koekalastukset tehtiin Vantaanjoella, Keravanjoella, Tuusulanjoella,

Palajoella, Lepsämänjoella ja muutamissa pienemmissä puroissa, joista yksi myös inventoitiin kesällä 2025. Koekalastukset liittyivät VHVSY:n toteuttamien tai suunnitteleminen kunnostusten sekä inventointien seurantaan Vantaanjoen valuma-alueella. Sähkökoekalastuksiin on saatu tukea Varsinais-Suomen ELY-keskukselta. Sähkökoekalastustulokset ovat raportissa 24/2025.

Vesiensuojeluyhdistys on jo vuosia yrittänyt saada Vantaan kaupungin esimerkillisen purotalkkaritoiminnan leviämään Vantaanjoen valuma-alueen muihinkin kuntiin. Vuonna 2025 jokitalkkarien työaikaan sisällytettiin myös tunteja, jotka varattiin kuntien omien puro- tai vesistötalkkarien neuvontaa ja töiden suunnittelua varten yhteistyössä kuntaorganisaation kanssa. Kunnista ei välttämättä löydy alan osaajia, joten VHVSY:n jokitalkkarien ammatillinen apu on tarpeen. Purotalkkari toiminnan eduista laadittiin alkuvuodesta 2025 mainosvideo, joka kohdennettiin kevään kuntavaalien ehdokkaille.

Keravan kaupunki oli Keski-Uudenmaan kunnista ensimmäinen, joka palkkasi omat vesistötalkkarit kesäksi 2025 ylläpitämään alueensa pienvesiä. Jokitalkkarit auttoivat kaupungin työntekijöitä työpaikkailmoituksen kuvauksen laatimisessa, talkkarien työtehtävien suunnittelussa sekä perehdyttivät Keravan vesistötalkkarit maastotyöskentelyyn ja olivat apuna haastavammissa maastotöissä. Tarkoituksena olikin, että vesistötalkkarit tekevät pääasiassa itsenäistä työtä. Työtehtäviä olivat mm. purojen ja muiden pienvesien siivoaminen roskista, kalojen liikkumista tai veden virtausta haittaavien ryötöpatojen purkamisen, vieraslajien torjunta, ajantasaisen luontotiedon kerääminen ja viestintä sekä loppuraportin laatiminen.

Keravan kaupunki sai niin paljon hyvää palautetta vesistötalkkareista ja heidän tekemästään työstä, että myös kesäksi 2026 aiotaan palkata uudelleen vesistötalkkarit töihin! Myös yhteistyö VHVSY:n jokitalkkarien kanssa jatkuu. Lisäksi muut Vantaanjoen valuma-alueen kunnat ovat olleet kiinnostuneita purotalkkaritoiminnasta ja toivon mukaan tulevaisuudessa VHVSY:n jokitalkkarit pääsevät ohjaamaan myös muissa kunnissa pienvesien tilaa edistävää purotalkkaritoimintaa.

Vuonna 2024 jokitalkkari-toiminta täytti 10 vuotta. Juhlavuosi herätti myös mediassa kiinnostusta ja vuonna 2025 yhdistyksen jokitalkkareista tehtiin lehtiartikkelit Erälehteen ja Suomen Kalastuslehteen. Lisäksi Suomen ympäristökeskuksen koordinoiman Valtakunnallisen vesistö-kunnostusverkoston uutiskirjeeseen pyydettiin jokitalkkaritoiminnasta artikkeli ja se julkaistiin kesäkuussa 2025.

Toiminnasta vuoden 2025 aikana valmistuneet raportit ja julkaisut:

- *Raportti 23/2025. Kylmäojan kalataloudellisten kunnostusten katselmus ja toimenpide-ehdotukset 2025. Tolvanen, O.*
- *Raportti 24/2025. VHVSY ry:n sähkökoekalastukset vuonna 2025. Lehto, R. & Tolvanen, O.*
- *Raportti 25/2025. VHVSY ry:n kalataloudelliset kunnostukset vuonna 2025. Tolvanen, O.*
- *Raportti 26/2025. Virtavesi-inventoinnit Vantaanjoen vesistössä vuonna 2025. Lehto, R. & Tolvanen, O.*
- *Raportti 27/2025. Jokitalkkari Vantaanjoelle 2025 – Kalataloudellisia toimia ja virkistyskäytön edistämistä. Lehto, R.*

8 Uudenmaan vesistökuunnostusverkosto

Vuonna 2021 käynnistyi Uudenmaan vesistökuunnostusverkosto -hanke, jossa on mukana neljä alueellista vesiensuojeluyhdistystä; VHVSY, Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry, Kymijoen vesi ja ympäristö ry ja Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja ilmansuojeluyhdistys ry, sekä Uudenmaan ELY-keskus ja Hämeen ELY-keskus. Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry vastaa verkoston yhteistyön koordinoinnista ja yhteisten toimenpiteiden suunnittelusta ja toteutuksesta. VHVSY:n osalta keskeisenä toimenpiteenä on organisoidun yhteistyön käynnistäminen yhdistyksen toimialueen toimijaverkoston kanssa.

VHVSY:ssä verkoston ylitasona toimii Vantaanjoki-neuvottelukunta, joka toimii osaltaan alueellisten kuunnostustarpeiden ja -kohteiden tunnistajana yhdistykselle sekä yhdistyksen tuottaman tiedon välittäjänä alueella. Koko hankkeen ohjausryhmä tapasi kaksi kertaa vuoden 2025 aikana.

Uudenmaan vesistökuunnostusverkoston vesistökuunnostajille järjestettiin yhteinen verkostotapaaminen 27.3.2025 Pasilassa. Varsinais-Suomen vesistökuunnostusverkostoa koordinoivaa Valonaa pyydettiin pitämään alustusesitelmä verkostotoiminnan merkityksestä vesiensuojelussa. Tilaisuuden perusteella verkostolle päätettiin luoda oma visio ja strategia, jossa nostetaan esille myös verkoston toimintaperiaatteet ja työkalut, joilla tavoitteisiin päästään. Vision laatimiseen osallistettiin myös verkostotapaamisiin osallistuneet tahot. Valmis visio ja sen strategiset päämäärät esiteltiin syksyllä 2025.

Uudenmaan vesistökuunnostusverkoston koulutuspäivä järjestettiin 4.9.2025 Itä-Uudellamaalla Sipoossa. Koulutuspäivä järjestettiin verkoston yhteisenä toimenpiteenä. Ohjelmassa oli tutustuminen alueella toteutettuun Ritobäckenin kaksitasouomaan, Byabäckenin virtavesikuunnostuksiin sekä perinnebiotooppeihin sen varrella, ja Brobölen padon kalataloudelliseen kunnostukseen. Tilaisuuden tavoitteena oli kunnostuskohteisiin tutustumisen ohella verkostoitua toimijoiden kesken.

Marraskuussa järjestettiin vielä verkoston yhteisenä toimenpiteenä paikallistoimijoille suunnattu Hertta-verkkokoulutus. Tilaisuudessa Hertta-ohjelman käyttöä ja tulosten tulkintaa ohjeisti ELY-keskuksen Jaana Marttila.

Omana toimenpiteenään VHVSY järjesti alueensa pienille järvensuojeluyhdistyksille tilaisuuden Kytäjärvellä 20.8.2025 (järvitärskyt). Tilaisuuteen kutsuttiin Vantaanjoen vesistöalueen pieniä vesiensuojeluyhdistyksiä, joita osallistui tilaisuuteen yhteensä neljältä eri järveltä. Tilaisuudessa esiteltiin Vantaanjoen kunnostusverkoston toimintaa, Varsinais-Suomen ELY-keskuksen tuoretta opasta pienruoppausten toteuttamiseksi (ml. ympäristövaikutusten huomiointi), Kytäjärven kunnostuksen taustoja ja tarpeita sekä toteutettuja ja suunnitteilla olevia kunnostustoimia.

Kuunnostusverkostotoiminta on mahdollistanut aktiivisen yhteydenpidon paikallistoimijoihin. Vuoden aikana kunnostusverkostokoordinaattori on pystynyt käymään keskustelua monen lähi-vesistöistään kiinnostuneen toimijan kanssa, järjestämään tapaamisia ja osallistumaan tilaisuuksiin. Yhteistyötä on tehty erityisesti partiolaisten kanssa Hyvinkään Märkiö-järven osalta. Lisäksi vuoden 2025 aikana pidettiin yhteyttä mm. Nuuksion Sahajärven (Espoo), Märkiö-järven (Hyvinkää), Suolijärven (Riihimäki) ja Paalijärven (Riihimäki) toimijoiden kanssa.

Uudenmaan vesistökuunnostusverkoston toiminta saa osarahoitusta ympäristöministeriöltä Uudenmaan ELY-keskuksen esityksestä.

9 Hanketoiminta

Vesien suojeleuyhdistyksen hanketoiminta jakaantui jäsenistön hankeavustuksilla toteutettuihin hankkeisiin ja näitä laajempiin hankkeisiin, joihin on saatu myös jäsenistön ulkopuolista, esimerkiksi valtion, EU:n tai säätiöiden rahoitusta. Jälkimmäiseen ryhmään kuuluu valtaosa hankkeista.

9.1 Valuma-alueen ja maatalouden vesien suojeleuhankkeet

Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesien suojeleuyhdistys ry on yhteistyötahojensa kanssa ollut jo vuosia toteuttamassa eroosion ja ravinnekuormituksen vähentämiseen keskittyviä hankkeita. Maatalouden ympäristötoimet, jotka vähentävät pelloilta huuhtoutuvan eroosioaineksen määrää, ovat Vantaanjoen savivaltaisella valuma-alueella yksi avaintekijöistä joen virkistyskäytön parantamisessa ja joen Itämereen kuljettaman kiintoaine- ja fosforikuorman vähentämisessä sekä vesistöalueen saamisessa hyvään ekologiseen tilaan. Hajakuormituksen vähentämistöimien tärkeys korostuu entisestään ilmastonmuutoksen myötä, ja siihen liittyy kiinteästi pyrkimys niin tulvien kuin äärimmäisten kuivuuskausien tasaamiseen.

9.1.1 Vesien viivyttäminen Lepsämänjoen yläosan valuma-alueella 2025–2026

Vuonna 2024 laaditussa Lepsämänjoen valuma-alue selvityksessä kartoitettiin mahdollisuuksia viivyttää valumavesiä alueen metsä- ja peltoalueilla sivu-uomiin rakennettavien viivytyksrakenteiden avulla. Tavoitteena on hidastaa veden virtausta erityisesti rankkasateiden aikana, vähentää tulvia joen alajuoksun alavilla pelloilla ja pienentää jokeen huuhtoutuvan kiintoaine- ja ravinnekuormituksen määrää. Näin pyritään parantamaan Lepsämänjoen veden laatua. Lisäksi kiintoainekuorman vähentäminen estäisi pääuoman liettymistä, vähentäisi perkaustarvetta ja suojelisi taimien kutosraikkoja.

Selvityksessä sivu-uomien varsilta löydettiin 27 veden viivytykskohdetta, joiden toteutuksesta oli kiinnostunut 19 maanomistajaa. EU:n maaseuturahoitusta saatiin vedenviivytyksrakenteiden rakentamiseen kolmelle kohteelle, joilla on maanomistajien suostumus. Rakenteet toteutettiin kesän ja syksyn aikana. Lisäksi Nurmijärven kunta rahoitti omille maille Røykkään tehtävien viivytyksrakenteiden toteutuksen.

Vuonna 2025 virtaamahuiput painottuivat marras-joulukuulle, jolloin muodostui 40 % koko vuoden kiintoaine- ja fosforikuormituksesta. Tammikuun leutona jaksena joki kuljetti 17 % koko vuoden kuormasta. Toteutettavat vedenviivytykskohteet ovat tärkeä askel valuma-alueen vesien hallinnassa. Ne tasaavat virtaamia ja parantavat veden laatua rankkasateiden ja tulvien aikana, jolloin suurin osa kiintoaine- ja ravinnekuormasta muodostuu.

9.1.2 Hilkku 2024–2027

Keski-Uudenmaan kunnissa (Tuusula, Järvenpää, Nurmijärvi, Mäntsälä, Kerava) on paljon maanviljelyä. Kunnat omistavat huomattavan määrän viljelysmaita, joita ne vuokraavat viljelijöille. Vuokrattavat pellot ovat kunnille merkittävää maaomaisuutta, josta saadaan tuottoa vuokratuloina. Viljelijöille vuokrapellot mahdollistavat viljelyalan kasvattamisen tilan tarpeisiin. Keskimäärin vuokrapellot ovat Suomessa viljelijän omistuksessa olevia viljelysmaita heikommassa kunnossa, koska maaperän parantamisen näkökulmasta lyhyiden vuokrasopimusten aikana vuokraviljelijän ei ole taloudellisesti kannattavaa panostaa kunnostustoimiin.

Maanomistajan, tässä yhteydessä kuntien, olisi hyvä seurata maaomaisuutensa maaperän tilaa ja tarjota vuokraviljelijälle kannustin ottaa käyttöön viljelymenetelmiä, jotka parantavat maan rakennetta ja sadontuottoa. Keski-Uudenmaan kunnilla on ilmasto-ohjelmat, jotka tähtäävät ilmastomuutoksen hidastamiseen. Maaperä on merkittävä hiilen varasto, ja hiilensidonta ilmakehästä maaperään on tunnistettu keinoksi hillitä ilmastomuutosta. Viljelysmailla hiilensidontaa edistetään parantamalla maan mururakennetta, lisäämällä orgaanista ainesta ja sadontuottoa sekä vaalimalla monimuotoisuutta. Uudenmaan alueen hiilensidontapotentiaalin on todettu olevan Suomen korkeimpia.

Tässä hankkeessa kehitetään toimintamalli, jossa edistetään hiiliviljelytoimien toteutusta Keski-Uudenmaan viljelysmailla. Hankkeessa pilotoidaan toimintamallia yhteistyössä alueen kuntien sekä viljelijöiden kanssa. Hankkeen toimenpiteitä ovat kuntien vuokrapeltojen tilan kartoitus, toimenpidesuosituksen laadinta vuokrapeltojen kunnostuksen tueksi, selvitykset liittyen viljelijöiden kompensatioihin ja optioihin, koulutustilaisuuksien järjestäminen, sekä laaja-alainen viestintä viljelijöiden tekemästä ilmastotyöstä. Hankkeen tavoitteena on, että vuokrapeltojen hiiliviljelyn toimintamalli olisi hankkeen jälkeen otettavissa käyttöön niin Keski-Uudellamaalla kuin koko Suomessa.

Hanketta koordinoi Keski-Uudenmaan ympäristökeskus. VHVSY toimii hankkeessa asiantuntijana ja vastaa mm. vedenlaadun seurannasta.

9.1.3 Palojoki palaa! -hanke 2024–2026

Tuusulan, Hyvinkään ja Nurmijärven alueella virtaavan Palojoen varren alavilla alueilla esiintyy vuosittain tulvia, jotka lisäävät maa-aineksen ja fosforin huuhtoutumista pelloilta. Palojoen valuma-alueella ei ole järviä, jotka tasoittaisivat virtaamavaihteluja, joten tulvat kehittyvät herkästi suuren sadannan myötä. Biologisesti, erityisesti kalaston perusteella joen tila on hyvä, mutta veden fysikaaliskemiallinen tila on vain välttävä korkean kokonaisfosforipitoisuuden perusteella. Joen ekologinen tila on tyydyttävä. Hygieeninen laatu on parantunut viime vuosina, mutta joessa havaitaan edelleen satunnaisesti korkeita bakteeripitoisuuksia mm. jätevesipumppaamoiden ylivuotojen seurauksena.

Tässä hankkeessa tehdään kokonaisvaltainen valuma-alue selvitys valumavesien viivyttämiseksi, tulva- ja kuivuushaittojen vähentämiseksi ja ravinne- ja kiintoainekuormituksen vähentämiseksi.

Yhteistyössä alueen maanomistajien kanssa kartoitetaan mahdollisuuksia viivyttää valumavesiä valuma-alueen suo-, metsä- ja peltoalueilla sekä taajamissa esimerkiksi pohjapatojen, ojitettujen soiden ennallistamisen, purojen mutkaisuuden palauttamisen tai jo olemassa olevien altaiden toiminnan parantamisen kautta. Hankkeessa keskitytään mahdollisimman luonnonmukaisiin ja kevyisiin kunnostusmenetelmiin kuormituksen minimoimiseksi. Selvityksessä painotetaan myös luonnon monimuotoisuutta, joka hyötyy sekä ennallistettujen kohteiden tarjoamista elinympäristöistä että veden laadun paranemisesta. Hankkeen puitteissa toteutetaan 1–2 selvityksessä löytynyttä ennallistamiskohdetta, ja muille kohteille etsitään rahoitus- ja toteutusmahdollisuuksia yhdessä maanomistajien kanssa. Veden huonon hygieenisen laadun syitä selvitetään kartoittamalla mahdollisia päästölähteitä, kuten uomien läheisiä hevostarhoja ja -laitumia sekä jätevesiverkostoon liittymättömiä kiinteistöjä.

Vuonna 2025 hankkeessa on selvitelty Palojoen sivuomien mahdollisten viivytyiskohteiden tarkempia kohdetietoja aiemmin laadittujen selvitysten ja karttojen sekä maastokatselmusten ja -kartoitusten avulla, selvitelty ojitussyhteisöön liittyviä seikkoja, analysoitu syksyllä 2024 Tuusulan kunnan mittauspalveluiden tekemien uusimpien Palojoen uoman pituus- ja poikkileikkauksien (Terrisuon kohdalla sijaitsevan peltoalueen) mittaustuloksia. Pituus- ja poikkileikkaustietojen pohjalta on teetetty kaksi konsulttiselvitystä mahdollisten uoman perkausten ja Rannikonmäen kosken ennallistamisen vaikutuksista Terrisuon peltoalueen tulvaherkkyiden vähentämisessä.

Maveplanin malliselvityksen myöhempi validointi/tarkentaminen vaatii joen yli-/tulvavirtaamien mittaamista sekä tulvien aikaisten vedenkorkeuksien todentamista. Palojoella ei ole tehty varsinaisia virtaamamittauksia, vaan joen päivittäiset virtaama-arviot perustuvat ympäristöhallinnon mallinnettuihin vesistöennusteisiin. Tulva-aikaiset virtaama- ja vedenkorkeusmittaukset tullaan tekemään keväen 2026 tulvatilanteen yhteydessä.

Lepsämänjoen latvaosilla meneillään olevasta viivytyshankkeesta ja siinä rakennetuista veden viivytyrakenteista ja niiden toimivuuden tarkkailusta on ollut Palojoki-hankkeelle huomattavaa synergiaetua. Veden viivytyksen osalta Palojoki-hanke on pioneeriluonteinen; on ollut vaikea löytää esimerkkejä muualla Suomessa jo toteutetuista, toimivista viivytyrakenteista.

Hankkeen maasto- ja karttatarkastelujen sekä kartoitusten pohjalta on valikoitunut keskeisimmät mahdolliset veden viivytyiskohteet, jotka sijaitsevat pääasiassa joen sivu-uomien suhteellisen luonnontilaisilla, metsäisillä valuma-alueilla. Valuma-alueen tasaisilla peltoalueilla vesien viivytyys on hyvin haasteellista peltojen kuivatustilanteen vaikeutumisen vuoksi. Niin ikään valuma-alueen soiden ennallistamisen osalta vaikeutena on pirstaleinen maanomistus ja näiden suo-alueiden metsätaloudellinen arvo. Valuma-alueen suot ovat pääosin ojitettuja ja tehokkaassa metsätalouskäytössä, eikä alueella ole jouto- tai kitumaita. Potentiaalisin toteutuskohde lienee Terrisuon alue, jonka osalta sen suurin omistaja seurakunta on tehnyt suojelupäätöksen.

Rannikonmäen kosken mahdollisen ennallistamisen osalta ollaan oltu yhteydessä alueen maan- ja vesialueiden omistajiin/ranta-asukkaisiin ja Rusutjärven osakaskuntaan, jonka alueelle kohde sijoittuu. Selvitetään hankkeen toteuttamisen edellytyksiä mm. Tuusulan kunnassa valmisteilla olevan yleiskaavan luontoarvojen suhteen. Hankkeelle laaditaan toteutussuunnitelma ja etsitään sille mahdollisia rahoituslähteitä.

Hankkeessa selvitetään Terrisuon kohdalla sijaitsevan peltoalueen sedimenttikasaumien poistamisen edellytyksiä ja siihen vaadittavia lupia ja toimenpiteitä. Lisäksi selvitetään Palojoen varressa sijaitsevia hevostalleja ja niistä aiheutuvaa ravinne- ja bakteerikuormitusriskiä, sekä edistetään alueen haja-asutuksesta ja viemäriverkostosta aiheutuvan vesistökuormituksen vähentämistoimia yhteistyössä kunnan ympäristöviranomaisten ja vesilaitoksen kanssa.

Hankkeessa on jo aloitettu hankkeen loppuraportin laadinta. Hankkeen pioneeriluonteisuutensa takia hankkeen loppuraportissa kuvataan veden viivytyskohteiden toteuttamisen haasteet eri alueilla, ja teknisten rakenteiden toteutuksessa havaitut haasteet. Tarkoituksena on laatia loppuraportin osaksi lyhyt ja käytännöllinen opas hyödyttämään muiden samantapaisten veden viivytys Hankkeiden toteuttamista.

Selvityksen avulla voidaan jatkaa suunnitelmallista ja johdonmukaista työtä valuma-alueella Palojoen tilan parantamiseksi.

Palojoki-hankkeen hankekoordinaattori Anna Halonen palasi vanhempainvapaaltaan (joulukuu 2024 – lokakuu 2025) lokakuussa 2025. Päätettiin, että Halosta hänen äitiyslomansa aikana tuurrannut ympäristöasiantuntija Asko Särkelän jatkaa hankkeessa edelleen yhdessä Halosen kanssa.

9.1.4 Keravanjoki kuntoon! 2025–2027

Keravanjoella on pitkä kunnostushistoria, mutta tähän mennessä toteutetut toimenpiteet, kuten siirtoviemärointi, lisäveden johtaminen ja patojen purku, eivät ole riittäneet saavuttamaan hyvää ekologista tilaa ja uimaveden laatua. Alueen kasvava asutus ja maankäytön muutokset aiheuttavat jatkuvasti uusia paineita joen ekosysteemille ja vesiensuojelulle. Keravanjoen kehittyminen monimuotoisemmaksi luonnonympäristöksi vaatii laaja-alaisia, pitkäjänteisiä ja monipuolisia vesiensuojelutoimenpiteitä. Koska kaikkien vedenlaatua heikentävien tekijöiden ratkaiseminen kerralla ei ole realistista, työ jaetaan 'Keravanjoki kuntoon' -hankkeen avulla pienempiin, hallittaviin osahankkeisiin. Uusien osahankkeiden yhteiseksi pohjaksi tarvitaan ensin yhtenäinen kokonaisnäkemys ja tahtotila eli visio Keravanjoen kunnostamisesta ja joen tulevaisuudesta.

Vision toteuttamista varten laaditaan yksityiskohtaiset toteuttamissuunnitelmat yhdessä hankkeen ohjausryhmän ja vesiensuojelun eri osa-alueisiin keskittyvien pienryhmien kanssa. Pienryhmiin kutsutaan mukaan paikallisia toimijoita, kuten asiantuntijoita, virkamiehiä, maanomistajia, osakaskuntien edustajia ja muita keskeisiä tahoja. Pienryhmille järjestetään mm. työpajoja tai tupailtoja, joissa pyritään tunnistamaan jokaisen valuma-alueen ongelmat, tarpeet, tulevaisuuden haasteet ja suunnitellaan ratkaisuja ongelmien selättämiseksi. Pienryhmiin osallistuvat tahot halutaan näin myös sitouttaa yhteisen vision mukaisiin toimiin.

Hankkeen tuottamat toteuttamissuunnitelmat käsittelevät mm. veden laatua, hulevesi- ja haja-kuormitusta, vesiympäristölle vaarallisia aineita, monimuotoisuutta edistäviä koskikunnostuksia ja lisävesijärjestelyjä. Suunnitelmiin sisällytetään myös aikataulut, vastuutahot ja tarvittavat resurssit.

Sidosryhmätapaamisten pohjalta tuotetut toteuttamissuunnitelmat ja niistä syntynyt visiotyö esitellään kuntien ympäristö- ja kaupunkikehityslautakunnille. Toteuttamissuunnitelmat pyritään hankkeen loppupuolella viemään kuntien päätöksentekoon.

Hankkeen tuloksena syntyy Keravanjoki-vision toteutussuunnitelma, joka sisältää yhteisen tahdonilmaisun Keravanjoen valuma-alueen kehittämiseksi, vesiensuojelun osa-alueittaiset kehittämissuunnitelmat ja niitä tukevat hankeaihiot. Keravanjoki kuntoon -hankkeen jälkeen lähdeetään toteuttamaan suunnitelman mukaisesti uusia hankkeita, joiden avulla Keravanjoki saadaan hyvään ekologiseen ja kemialliseen tilaan pitkäjänteisellä työllä.

9.2 Metsien vedet – Skogens vatten 2025–2026

Uudellamaalla on erityinen tarve kiinnittää huomiota virtavesien suojavyöhykkeisiin ja vesiensuojelumenetelmiin kivennäismailla. Uudellamaalla on runsaasti pieniä jokia ja puroja sekä pienvesiä, joiden tilaan rantametsien käsittelyllä on vaikutusta. Osa näistä on merkittäviä alkuperäisen meritaimenkannan elinympäristöjä. Latvapurot, pikkujotet ja purot sekä lähteiköt ovat Etelä-Suomessa uhanalaisia luontotyyppisiä, joiden tilan heikkeneminen tulisi ennaltaehkäistä. Metsätalouden aiheuttamista vesistövaikutuksista ja niiden vähentämiskeinoista on viime vuosina kertynyt runsaasti tietoa. Metsän- ja luonnonhoidon suosituksia sekä metsäsertifiointia on vastikään päivitetty vastaamaan metsätalouden vesiensuojelun tavoitteita. Vesiensuojelun suunnitteluun ja toteuttamiseen on laadittu oppaita ja suunnittelua helpottavia paikkatietotyökaluja. Lisäksi uutta tietoa vesiensuojelumenetelmistä tulee jatkuvasti.

Metsien vedet on tiedonvälityshanke, jonka tavoitteena on jalkauttaa tätä uutta tietoa ja osaamista Uudenmaan metsätalouden toimijoille, maanomistajille ja opiskelijoille. Hankkeessa esitetään kestäviä vaihtoehtoja vesistöjen ja virtavesien lähimetsien hoitoon. Lisäksi hankkeessa tiedotetaan ravinteikkaiden turvemaiden peitteisestä metsänkasvatuksesta, soiden ennallistamisesta ja niiden vaikutuksista suometsien ilmasto- ja vesistö päästöihin. Hankkeessa toteutetaan kaksi metsätalouden pienvesien suojavyöhykkeiden havaintokohdetta. Kohteilla järjestetään tilaisuuksia, joissa kerrotaan suojavyöhykkeiden hyödyistä, kustannuksista ja toteutuksesta. Lisäksi hankkeessa vierailaan ravinteikkaiden soiden peitteisen metsätalouden kohteilla ja esitellään ennallistamisen toteutusta ja mahdollisuuksia.

Vuonna 2025 hanke järjesti neljä vesiensuojeluun keskittyvää webinaaria ja kahdeksan maastotapahtumaa, joista kaksi Vantaanjoen valuma-alueella. Hyvinkään Kytäjällä tarkasteltiin, miten ajourien painaamia voidaan välttää paikkatietoaineistoihin tukeutuvan suunnittelun avulla, suojavyöhykkeiden merkitystä ja jatkuvan kasvatuksen mahdollisuuksia. Tuusulan Heinisuolla puolestaan tutustuttiin ennallistettavaan suohon sekä Alimmaistensuon kaistalahakattuun alueeseen. Hankkeen päätoteuttaja on Suomen metsäkeskuksen eteläinen palvelualue ja muina partnereina Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja ilmansuojeluyhdistys, Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry ja Työtehoseura.

9.3 Ikuisuuskemikaalit pois kierrosta 2024–2025

Vantaanjoen eri osavaluma-alueilta Itämereen päätyvää PFAS-kuormitusta tutkittiin vuosina 2020–2021 Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistyksen Vantaanjoen PFAS-hankkeessa ja tutkimuksessa esiin nousi mm. Keravalla ja Vantaalla sijaitseva Rekolanjoen valuma-alue, jossa PFAS-pitoisuudet olivat kaikkein korkeimpia. VHVSY jatkoi PFAS-yhdisteiden kartoituksia vuonna 2022 laajentaen näytteenottoa erityisesti myös pohjavesiin Riihimäen Herajoen pohjavesialueella ja Rekolanjoen valuma-alueella. Rekolanjoen valuma-alueella sijaitsevan Savion vanhan kaatopaikan alueella tavattiin erityisen korkeita PFAS-pitoisuuksia pohjavedessä. Savion kaatopaikka-alueelta suoto- ja hulevedet päätyvät pääosin ojaan pitkin Savionjoaan, joka muuttuu Rekolanjoeksi Vantaalle tultuaan. Savion ja Alikeran alue on ollut jo pitkään monipuolisessa teollisuuskäytössä ja alueella on ollut, tai on edelleen muutakin toimintaa, joka voi vaikuttaa Rekolanjoen suuriin PFAS-pitoisuuksiin. Kaatopaikka-alueen eteläpuolelta saa alkunsa myös toinen oja, joka purkautuu Keravanjokeen Leppäkorventien eteläpuolella 9 km ennen Rekolanjoen haaraa. Keravanjoen alaosassa tavatut korkeat PFAS-pitoisuudet on tunnistettu olevan ainakin osin peräisin Helsinki-Vantaan lentokentältä lähtöisin olevista puroista, mutta jokialueen yläpuolisen kuormituksen aiheuttajana ovat todennäköisesti nämä Savion kaatopaikka-alueen kaltaiset hot spot -alueet, vaikka osin kuormituslähteet ovat vielä tuntemattomiakin.

Hankkeessa kartoitettiin PFAS-yhdisteiden levinneisyyttä ja esiintymistä Keravan jätteenkäsittelyalueen ympäristön pintavesissä ja pohjavesissä. Pintavesinäytteillä pyrittiin myös arvioimaan mahdollisia muita PFAS-lähteitä kaatopaikan ylävirranpuolelta. Pohjavesinäytteet otettiin sekä maaperään asennetuista havaintoputkista, että kallioon asennetuista putkista jätteenkäsittelyalueen pohjois- ja eteläpuolilta. Pintavesinäytteenotolla selvitettiin jätteenkäsittelyalueelta suoraan Keravanjokeen laskevan Oljemarkinojan osuutta Keravanjoessa aiemmin havaittuihin korkeisiin PFAS-pitoisuuksiin.

Kaatopaikan ympärysojaan asennettiin elokuussa pumppu, joka pumppasi likaista kaatopaikan suotovettä viereiselle kiinteistölle sijoitettuun vedenpuhdistuskonttiin, jossa kokeiltiin keinoja saada PFAS-yhdisteitä poistettua vedestä oikeassa hot-spot kohteessa. Vedenkäsittelyn tehokkuutta seurattiin tiheällä näytteenotolla ja selvitettiin samalla yhdisteiden pitoisuuksien vuodenaikavaihtelua alueen pintavesissä. Hankkeessa myös selvitetään, mikä merkitys havaittuun PFAS-kuormitukseen pohjavesissä ja Keravanjoessa - lentoaseman aiheuttaman kuormituksen yläpuolella - tällä yhdellä merkittävällä päästölähteellä on. Mikäli osoittautuisi, että se aiheuttaa ongelmia esimerkiksi lähialueiden vedenottamoille, olisi entistä perustellumpaa määrätietoisesti panostaa hulevesien puhdistamiseen syntypaikalla – myös muilla samankaltaisilla, PFAS-kuormituksen hot spot -alueiksi tunnistetuilla kohteilla.

Yhdistys on tehnyt hankkeessa määrätietoisesti aktiivista viestintää. Puhdistuskokeiluun on käynyt toimittajien lisäksi tutustumassa mm. yleissuunnittelijaosto. Hankkeesta on kirjoitettu useita lehtiartikkeleita, mm. Helsingin Sanomissa oli sivun artikkeli 3.10.2024 ja Yle uutisoi PFAS-puhdistuskokeilusta eri kanavissaan, mm. TV:n puoli yhdeksän iltauutisissa 14.1.2025 (materiaali kuvattiin lokakuussa 2024). Hankkeesta on käyty myös esitelmöimässä ympäristöministeriön pohjavesipäivillä 18.9.2024 sekä Helsingin Yliopiston geotieteiden kandi- ja maisteriopiskelijoiden hydrogeologian kursseilla.

Ympäristöministeriö on myöntänyt hankkeelle avustusta noin 102 500 euroa, mikä on 60 % kokonaisbudjetista. Hankkeen tulokset ja loppuraportti julkaistaan kesällä 2025. Tulokset vuonna 2024 syksyllä tehdyssä kolmen kuukauden puhdistuskokeilussa olivat erinomaisia, ja yhdistys on hakenut jo jatkorahoitusta, jotta PFAS-yhdisteiden puhdistustyö pääsisi jatkumaan alueella mahdollisimman tehokkaasti.

9.4 PFAS-kuormitus hallintaan – Vantaanjoen vesistö kohti hyvää kemiallista tilaa 2025–2027

Savion jätehuoltoalueelta Rekolanojaan päätyvien, runsaasti PFAS-yhdisteitä sisältävien, vesien puhdistaminen paikan päällä osoittautui toimivaksi ratkaisuksi kesällä 2025 päättyneessä Ikuisuuskemikaalit pois kierrosta -hankkeessa. Hankkeessa ei ollut kuitenkaan mahdollista tarkkailla purkautuvien suotovesien määrää ja sitä myötä arvioida käsittelyyn päätyneen suotoveden osuutta suhteessa vesistöihin päätyvän veden osuuteen. PFAS-kuormitus hallintaan -hankkeessa puhdistuskokeilu skaalataan alueella käsittämään pääosa Karhuntutassun ojan virtaamasta, josta merkittävä osa muodostuu myös alueen hulevesistä. Lisäksi puhdistuslaitteisto on paikalla koko avovesikauden vuonna 2026, arviolta huhtikuun puolivälistä marraskuulle. Hankkeessa selvitetään myös kaatopaikka-alueelta virtaavan veden määrää sekä Karhuntutassunojan virtaamaa. Näin saadaan käsitys kohteen aiheuttamasta PFAS-yhdisteiden kokonaiskuormituksesta Rekolanojaan ja edelleen Keravanjokeen, sekä tieto missä määrin puhdistuslaitteisto on kuormitusta vähentänyt.

Tällä hankkeella pyritään osaltaan vähentämään Vantaanjoen mereen kuljettamaa PFAS-kuormaa, ja edistämään Vantaanjoen ja Keravanjoen alaosien kemiallisen luokituksen paranemista hyvään tilaan. PFAS-yhdisteiden ja erityisesti PFOS-kuormituksen alentaminen selvitysten ja niihin reagoimisen kautta Vantaanjoen alueella on myös yksi Uudenmaan toimenpideohjelmassa esitetyistä toimista.

9.5 Haja-asutuksen vesihuolto

Yhdistys on tuonut vuosien mittaan viestintä- ja valistustyössään esille käymälä- ja pesuvesien erilliskäsittelyn tarpeellisuutta ympäristönsuojelun ja kestävä kehityksen kannalta. Oman kivi- ja muoviveden turvallisuuden varmistaminen on myös tärkeää ja motivoi kiinteistön omistajia jätevesien käsittelyn tehostamiseen. Viranomaisille ja asukkaille on korostettu pesu- ja käymälävesien erillisviemäröinnin tärkeyttä, jotta se saataisiin ensisijaiseksi ratkaisuksi uusiin haja-asutusalueille rakennettaviin kiinteistöihin.

9.5.1 Hajajätevesineuvonta

Yhdistys tarjosi vuosina 2011–2019 kiinteistökohtaista jätevesineuvontaa haja-asutusalueiden kiinteistönomistajille. Vuosi 2019 oli viimeinen vuosi, kun neuvontaa toteutettiin aktiivisesti valtionavusteisena.

Vuonna 2025 yhdistys antoi neuvontaa puhelin- ja sähköpostineuvontana, mutta kysyntä oli maltillista. Vuoden 2025 aikana oli nähtävissä kiinteistönomistajien taloudellisen tilanteen huononeminen (mm. polttoaineen ja sähkön hinnan nousu) ja siitä aiheutuva jätevesijärjestelmien uusimisen pysähtyminen, mikä näkyi neuvonnan kysynnän vähäisyytenä. Suuntaus on ollut samanlainen valtakunnallisesti. Tulevina vuosina tarjottavasta neuvonnasta on tarpeen tiedottaa asian esillä pitämiseksi, ja jotta entistä useampi kiinteistönomistaja osaisi kysyä neuvontaa hajajätevesiratkaisuihinsa.

9.6 Räätelöityjä tehostamistoimia puhdistamoilla ja puhdistamonhoitajien koulutus

Hankkeella parannetaan vesistöalueen viemärlaitosten toimintaa yhdessä käyttökunnan kanssa. Tarkoituksena on vaihtaa tietoa eri puhdistamojen välillä ja myös tarkemmin perehtyä käyttö- ja päästötarkkailun yhteydessä kunkin laitoksen ongelmakohtiin/haasteisiin ja löytää niihin ratkaisuja. Projektin tavoitteena on edistää puhdistamohenkilökunnan ammattitaitoa ja työnarvostusta puhdistamoilla ja auttaa kokemustiedon välittämisessä uusille työntekijöille. Vierailut toisilla laitoksilla ja palaverit ovat osa projektia.

Puhdistamonhoitajien koulutuspäivät järjestettiin 22.-23.10.2025 Haikon kartanossa Porvoossa Vantaanjoen alueen puhdistamonhoitajille. Tutustumiskohteina olivat Porvoon Veden Hermaninsaaren jätevedenpuhdistamo ja Nivos Oy:n jätevedenpuhdistamo Mäntsälässä. Koulutuspaikalle osallistui yhteensä 24 henkilöä.

9.7 Hulevesiprojekti

Taajamien osuus Vantaanjoen vesistöalueella on suuri, noin 20 %. Voimakas rakentaminen vesistöalueella on lisännyt tarvetta peitetuiltä pinnoilta tulevien hulevesien hallintaan. Myös ilmastomuutos rankkasateineen lisää hulevesiin liittyviä ongelmia niin veden määrässä kuin laadussa, jos uusia käsittelyratkaisuja ei oteta käyttöön. Hulevesien suora johtaminen ojiin ja pieniin virtavesiin on aiheuttanut taajamatulvia ja voimakkaita virtaamavaihteluita sekä hygieenisia haittoja vesistöissä. Erilaisia luonnonmukaisen hulevesien hallinnan keinoja on olemassa ja niitä on jonkin verran otettu käyttöön myös Suomessa. Yhdistyksen hulevesiin liittyvän toiminnan painopisteitä ovat:

1. Kaikkien hulevesitoimijoiden verkostoitumisen edistäminen ja tiedonkulun lisääminen kuntien välillä yhteisiä hulevesitapaamisia järjestämällä
2. Tiedon kokoaminen rakentamisen vaikutuksista hulevesien määrään ja laatuun
3. Yleisen vesiensuojelutiedon lisääminen toteuttamalla tutkimuksia kuntien avustuksella hulevesien haitallisista aineista

9.7.1 Hulevesien hallinnan toimintamallin jalkautus Uudellamaalla, HULEVET-hanke 2023–2025

Vuonna 2023 käynnistyi uusi hulevesihanke vastaamaan yhdistyksen hulevesiin liittyvän toiminnan painopisteisiin. HULEVET-hanketta koordinoi VHVSY ja yhteistyössä hanketta toteuttivat myös Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry, Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja ilman-suojeluyhdistys ry sekä Kymijoen vesi ja ympäristö ry. Hanke jatkui kesäkuulle 2025 asti ja se sai avustusta ympäristöministeriön Vesiensuojelun tehostamisohjelman 'Kaupunkivedet ja haitalliset aineet' -teemasta. Hankkeessa oli mukana kuntia jokaisen vesiensuojeluyhdistyksen toimialueelta. VHVSY:n yhteistyökuntia Keski-Uudeltamaalta olivat Tuusula ja Kerava. Kaikki hankkeen yhteistyökunnat olivat hulevesien hallinnan näkökulmasta lähtötilanteen ja resurssiensa osalta hyvin erilaisia. Näin ollen hankkeessa kehitettiin erilaisia hulevesien hallinnan toimintamalleja erilaisten kuntien tarpeisiin ja jalkautettiin niitä myös käytäntöön.

Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry on aiemmin osallistunut kuntakohtaisen hulevesien hallinnan toimintamallin laatimiseen ja jalkauttamiseen Järvenpäässä Loutinoja kuntoon -hankkeessa vuosina 2019–2020. Järvenpään toimintamalli toimi HULEVET-hankkeessa esimerkkinä, jonka pohjalta luotiin uusia kuntakohtaisia hulevesien hallinnan toimintamalleja HULEVET-hankkeen yhteistyökuntiin. Hankkeen päätteeksi toimintamalleja valmistui Keski-Uudeltamaalta Keravan kaupungille ja Länsi-Uudeltamaalta Vihdin ja Siuntion kunnille ja Lohjan kaupungille. Lisäksi Päijät-Hämeessä valmistui Iitin, Sysmän ja Hartolan kuntien ja Heinolan kaupungin yhteinen hulevesien hallinnan toimintamalli. Olemassa olevia toimintamalleja hyödynnettiin lisäksi kuntayhteistyössä Sipoon ja Loviisan kanssa Itä-Uudellamaalla. Hankekuntiin perustettiin myös seitsemän hulevesityöryhmää jalkauttamaan uusia hulevesien hallinnan toimintamalleja. Yksi työryhmä perustettiin Keravalle ja VHVSY on osallistunut hankkeen jälkeen Keravan kaupungin hulevesityöryhmän säännöllisesti järjestämiin hulevesityöryhmän kokouksiin.

Hankkeen myötä kunnissa ymmärrettiin, miksi on hyödyllistä kokoontua saman pöydän ääreen keskustelemaan hulevesistä kunnan eri yksiköiden edustajien voimin. Ennen hanketta omaa hulevesitoimijan roolia ei ollut välttämättä vielä tunnistettu. Eri yksiköissä hulevesien hallintaan liittyvä työ vaihtelee, joten toisissa yksiköissä hulevesityö on arkisempaa ja monipuolisempaa kuin toisissa. Yhteisissä kokoontumisissa kuitenkin myös ne yksiköt, jotka tekevät vähemmän työtä hulevesien parissa, pääsivät esittämään näkemyksiään hulevesien hallintaan. Uudet näkökulmat avarsivat myös kokeneempien hulevesitoimijoiden ajattelua, ja hanke ylipäättään syvensi kaikkien hankkeeseen osallistuneiden kuntien edustajien tietämystä hulevesistä. Erilaisten näkökulmien huomiointi ja oman roolin tunnistaminen hulevesitoimijana olivat tärkeitä askelia kohti toimivamman hulevesien hallinnan suunnittelua ja toteutusta kunnassa.

Hankkeessa tavoiteltiin lisäksi toimintamallien jalkauttamista osaksi kuntien hulevesien hallintatyötä. Jalkauttaminen on aikaa vievä prosessi ja hankkeen järjestämät kokoukset ja työpajat itsessään jalkauttivat hyviä hulevesien hallinnan periaatteita ja käytäntöjä sekä toimintamallin konseptia kuntiin. Toimintamallien jalkauttaminen työkaluksi jäi osittain kesken, sillä toimintamallit saatiin valmiiksi vasta hankkeen loppumetreillä. Tehokkaan jalkauttamisen takaamiseksi toimintamallin olisi tullut olla valmis hankkeen alkupuolella, jotta sitä olisi voitu jalkauttaa tehokkaammin. Nopeampaa valmistumisaikataulua rajoittivat kuitenkin mm. vähäiset resurssit kunnissa tai puuttuva tietotaito hulevesien hallinnassa. Hanketyön avulla piti myös pohjustaa kuntien edustajille toimintamallin tarjoamat hyödyt ja mahdollisuudet kunnassa.

HULEVET-hankkeen toimien myötä kunnissa on tietoa hulevesien käsittelyn järjestämisestä kestäväällä tavalla. Yleinen tietoisuus ja ymmärrys hulevesistä ja niiden yhteyksistä vesiensuojeluun kasvoi hankekunnissa ja tietoa voidaan hyödyntää oman työn apuna. Lisäksi kuntakohtaiset kokoukset ja työpajat vahvistivat kuntien eri yksiköiden keskinäistä yhteistyötä hulevesien hallinnassa, suunnittelussa ja toteutuksessa. Kuntiin perustetut hulevesityöryhmät jatkavat hankkeesta saatujen oppien hyödyntämistä hankkeen päätyttyä.

Hanke oli luonteeltaan viestintä- ja verkostoitumishanke, jossa koko hankealueella viestittiin laajasti hankkeen toimista ja kutsuttiin kunnat mukaan yhteisiin tilaisuuksiin verkostoitumaan ja jakamaan tietoa ja kokemuksia. Hanke tavoitti myös valtakunnallisesti hulevesitoimijoita ja levitti tietoa hulevesiosaamisesta. Hanke julkaisi joka toinen kuukausi yhteensä kymmenen hulevesiaiheista verkostokirjettä vuosina 2024–2025 ja järjesti myös yhteensä kuusi hulevesiaiheista webinaaria. Kohderyhmää olivat kunnat ja asiantuntijat valtakunnallisesti. Verkostokirjeet ovat edelleen luettavissa hankkeen kotisivuilta. Webinaareja mainostettiin hankkeen verkostokirjeen ja valtakunnallisen vesistökuukausikokouksen tapahtumakalenterin kautta.

9.7.2 Hulevesien sisältämien haitta-aineiden riskit pohjavedelle – kulkeutuminen, hajoaminen ja riskien hallintakeinot (HUPO) 2025–2027

Hankkeen tavoitteena on selvittää maankäytöltään ja hydrogeologialtaan erilaisilla pohjavesialueella esiintyvien haitta-aineiden pitoisuuksia pohjavesissä ja hulevesissä, sekä arvioida haitta-aineiden kulkeutumista ja muuttumista, ja niiden aiheuttamaa riskiä vedenottamoille. Hulevesien hallinta on viime aikoina ollut laajan huomion kohteena mm. kuntien ympäristönsuojelun piirissä ja kaavoituksessa. Suomessa tuotetusta talousvedestä pohjaveden ja tekopohjaveden osuus on 65 % ja useimmilla alueilla vedenhankinta perustuu pelkästään pohjaveteen, kuten on tilanne pääosin mm. Lohjalla ja Raaseporissa. Pohjavedenottamoilla vedentuotantoprosessin riskinarvioinnissa on huomioitu laajasti tunnettuja tekijöitä, mutta PFAS-yhdisteiden osalta riskit ovat heikommin tunnettuja. Pohjaveteen kohdistuvien uusien riskien tunnistaminen on ensiarvoisen tärkeää. Hankkeesta mahdollisesti saatuja hyötyjä voi olla myös pohjavesialueita koskevien uusien maankäyttösuositusten esittäminen, mikäli tietyntyyppisten hulevesien imeytymisen havaitaan muodostavan selkeää riskiä talousveden tuotannolle. Hankkeessa saadaan myös hyödyllistä informaatiota hulevesien käsittelyratkaisujen ja niiden sijoittumisen optimoimiseksi. Hankkeen viestinnän ja vaikuttamistyön tuloksena jalkautetaan uutta tietoa hulevesien aiheuttamasta riskistä pohjaveden laadulle.

Hanke alkoi syksyllä 2025 ja siinä on partnerina Länsi-Uudenmaan Vesi ja Ympäristö ry. Hanke saa rahoitusta ympäristöministeriön Ahti-ohjelmasta, haitta-aineet hallintaan / kaupunkivesien hallinta -kokonaisuudesta.

9.8 Lohikannan paluu: Kundajoen lohi Etelä-Suomen rannikojokiin?

Suomenlahden Suomen puoleisten jokien lohi- ja meritaimen kannoista jäljellä ovat enää Ingarskilan-, Siuntion-, Mankin-, Sipoon-, Viron- ja Urpalkanjoen meritaimen kannat, joista osassa (Siuntionjoki, Sipoonjoki, Urpalkanjoki) lisääntyminen on vain ajoittaista. Lohen on uskottu esiintyneen

Karjaanjoessa, Vantaanjoessa, Porvoonjoessa, Koskenkylänjoessa ja Kymijoessa, mutta kaikkien alkuperäiset populaatiot ovat tuhoutuneet. Lohen palauttamista on yritetty 1980-luvulta lähtien istuttamalla Venäjän Nevajoesta tuodulla kannalla. Neljäkymmenen vuoden aikana istutuksilla on onnistuttu luomaan osittain luontaisesti lisääntyvä lohipopulaatio Kymijokeen. Mittavista istutuksista huolimatta Nevajoen lohi ei ole kotiutunut muihin vesistöihin.

Meritaimenen palauttaminen Vantaanjokeen ja muihin pienempiin Suomenlahteen laskeviin vesistöihin on onnistunut Ingarskilanjoen istutuskannalla. Suomenlahden toisella puolella Virossa alkuperäinen lohikanta on säilynyt Kunda-, Keila- ja Vasalemmajoessa. Istuttamalla on onnistuttu palauttamaan luontaisesti lisääntyvä lohikanta Purtse-, Selja-, Loobu-, Valge-, Jägala-, Piritä- ja Väänajokiin. Kundajoen kanta on viljelyssä Viron Põlulan valtionkalanviljelylaitoksessa.

Viron lohijoet ovat kokoluokaltaan huomattavasti pienempiä kuin Neva- ja Kymijoki. Pienikokoisen Ingarskilanjoen meritaimenen kanssa saatujen hyvien tulosten perusteella voidaan spekuloida, josko virolaiset lohikannat, kuten Kundajoen kanta voisivat olla avain Suomenlahden lohikantojen palauttamiseksi. Tämän selvittämiseksi VHVSY ja Länsi-Uudenmaan vesi- ja ympäristöry:n käynnistivät syyskuussa 2025 yhteishankkeen: *Lohikannan paluu: Kundajoen lohi Etelä-Suomen rannikojokiin?*

Vuosien 2025–27 aikana hankkeessa selvitetään mahdollisuuksia lisätä lohikantojen palauttamisessa ja elvyttämisessä käytettävien populaatioiden ja geneettisen monimuotoisuuden määrää Suomessa. Hankkeessa selvitetään virolaisen lohikannan maahantuomista koskevat lupatarpeet huomioiden eri kalojen istuttamista ja kasvattamista koskevat prosessiskenaariot, kalataloudelliset riskit ja mahdollisuudet, sekä laaditaan prosessikuvaus maahantuonnista ja ehdotus istutus- ja seurantaohjelmaksi sopiviin pilottikohteisiin.

Hankkeen tavoitteet ovat:

- i) Laatia perusteellinen taustaselvitys Viron Kundajoen lohen kuljettamisesta, kotouttamisesta Suomen etelärannikon jokiin ja uuden kalakannan tuomiseen liittyvistä riskeistä ja mahdollisuuksista.
- ii) Laatia kotouttamissuunnitelma sisältäen maahantuonnin, istuttamisen ja mahdollisen kalanviljelyn järjestämisen kustannusarviot, istutuskalojen kysynnän ja kohdejokien potentiaalin tarkastelun, sekä istutussuunnitelman ja seurantasuunnitelman laatimisen.
- iii) Muodostaa hankkeen aikana kotouttamisessa tarvittava yhteistyöverkosto Suomen ja Viron viranomaisten ja kalatalousasiantuntijoiden välille.
- iv) Lähettää hankkeen lopuksi maahantuontilupahakemus Kundajoen lohelle.

Hanke sai syyskuussa 2025 EMKVR rahoitus Etelärannikon Kala-LEADER ohjelman kautta 80 % rahoituksen vuosille 2025–2027.

10 Vesiensuojelun yleinen edistäminen

10.1 Lausunnot ja asiantuntijatoiminta

Uudenmaan vesien- ja merenhoidon yhteistyöryhmään vuosille 2024–2029 oli nimettynä varsinaiseksi jäseneksi toiminnanjohtaja Anu Oksanen ja hänen varajäsenenään toimii pohjavesiasiantuntija Harri Turtiainen. Yhteistyöryhmä kokoontui säännöllisesti edistämään alueen vesienhoitosuunnitelmien toteutumista.

Kanta- ja Päijät-Hämeen vesien- ja merenhoidon yhteistyöryhmässä 2024–2029 Anu Oksanen toimii Juha Niemen (Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja ilmansuojeluyhdistys ry) varajäsenenä.

Yhdistys osallistui Helsingin ja Turun kaupunkien Itämerihaasteeseen.

Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry antoi vuonna 2025 seitsemän lausuntoa tai muistutusta liittyen toiminta-alueensa kaavoitukseen, haettuihin ympäristö- ja vesilupiin sekä kuntien ympäristönsuojelumääräyksiin ja maakuntaohjelmaan. Yhdistys osallistui myös Suomen vesiensuojelun keskusliiton antamien lausuntojen valmisteluun.

Yhdistyksen vuonna 2025 antamat lausunnot, mielipiteet ja muistutukset:

- VHVSY lausunto: Kiilan Kiertolan kehityskuvan osallistumis- ja arviointisuunnitelma 24.3.2025
- VHVSY:n lausunto Tuusulan ympäristönsuojelumääräysten ehdotuksesta, 26.3.2025
- VHVSY:n lausunto Vantaan rakennusjärjestyksen muutosehdotuksesta, 23.4.2025
- VHVSY:n lausunto Arolammin ruoppaussuunnitelmasta, 3.6.2025
- Muistutus Eteläisen Jokilaakson osayleiskaavan (OYK7) ehdotuksesta, 27.10.2025
- Lausunto maakuntaohjelman ympäristöselostuksen luonnoksesta, 30.10.2025
- Muistutus Eteläisen Jokilaakson asemakaavan (2400) ehdotuksesta, 26.11.2025

Lisäksi yhdistys osallistui HSY:n lausunnon valmisteluun Sammonmäki IV -asemakaavaluonnoksesta ja kommentoi Syken työstämää kansallista PFAS-tutkimustiekarttaa.

10.2 Viestintä ja tiedottaminen

Yhdistyksen kotisivuilla www.vantaanjoki.fi kerrotaan yhdistyksen toiminnasta ja Vantaanjoen vesistön vedenlaadusta, virkistyskäytöstä sekä yhdistyksen hankkeista, puhdistamotarkkailusta ja yhteistyötahoista. Yhdistyksen julkaisut, raportit ja esitteet ovat kattavasti esillä sivuilla. Jatkuvatoimisen vedenlaadun seurannan tulokset ovat lähes reaaliaikaisesti nähtävillä yhdistyksen

www-sivuilla. Sivusto palvelee laajalti alueen asukkaita toimien vesiensuojelun ja virkistyskäytön edistämisen kanavana. Sivulla on mm. melontaesitteitä ja kooste arkipäivän vesiensuojeluvinkeistä. Tarinakartalla esitellään Vantaanjoen valuma-alueen luonto- ja retkikohteita. Yhdistyksen kotisivuille tehtiin vuonna 2025 yhteensä 71 469 vierailua, joista uniikkeja vierailuja oli 45 986. Määrä oli 43 % suurempi edellisvuoteen verrattuna. Kaikista suosituimpia sivuja olivat veden laatuun, virkistykseen ja kalastukseen liittyvät sivut ja keväällä ja kesällä vierailijamäärä on suurimmillaan. Opettajat ja koululaiset lataavat Elämän Vesi -opetusmateriaalia joka vuosi ja lisäksi vierailijat katsovat ja lataavat yllättävän vanhojakin uutisia ja raportteja. Myös blogikirjoitukset ovat olleet suosittuja, niitä ladattiin kuluneena vuonna 1 491 kertaa. Kasvua edellisvuoteen oli 25 %.

Yhdistyksen Facebook-sivut ovat osoitteessa www.facebook.com/vhvsy/. Sivulla kerrottiin yhdistyksen toiminnasta, virkistyskäyttömahdollisuuksista, kaloista, hankkeista ja vedenlaadusta sekä jaettiin toisten toimijoiden vesiensuojeluaiheisia uutisia. Vuonna 2025 julkaisuja oli yhteensä 54 kpl (2024 yht. 88 kpl). Kattavuus, joka on arvio siitä, kuinka moni on nähnyt päivityksiä, laski 6 % edellisvuoteen verrattuna. Toisaalta sitoutuminen eli kuinka moni oli tykännyt tai reagoi julkaisuun, kasvoi. Syy tähän oli todennäköisesti se, että vuoden aikana ei järjestetty kilpailuja ja kala-aiheisten päivitysten lukumäärä oli pienempi. Jatkossa viestinnässä panostetaan vuorovaikutukseen ja päivitysten jakamiseen erilaisiin Facebook-ryhmiin. Kokemusten mukaan myös kilpailuja ja kyselyitä kannattaa järjestää, sillä ne lisäävät lukijoiden aktiivisuutta. Tällä tavoin vesiensuojelun viesti kulkee tehokkaasti eteenpäin.

Yhdistyksen [Instagram-tilillä #vantaanjoenhelmi](#) julkaistiin vuoden aikana 30 valokuvaa tai videota ja niiden yhteydessä kerrottiin mm. yhdistyksen toiminnasta, ajankohtaisista asioista, virkistyskohteista, vesiensuojeluvinkeistä sekä hankkeista ja niiden tuloksista. Seuraajien määrä kasvoi edellisen vuoden 480 seuraajasta 523 seuraajaan. Vantaanjoenhelmi-tilin lisäksi Jokitalkkarilla on oma Instagram-tili, jossa kerrotaan jokitalkkareiden kunnostus- ja inventointitöistä. Vuoden aikana tilille tehtiin 15 julkaisua. Tilin seuraajien määrä kasvoi vuoden aikana 321 seuraajasta 380 seuraajaan. Suosituimmat Instagram päivitykset olivat Jokitalkkarit tilin kunnostamista koskevat videot, jotka tehtiin yhteisjulkaisuina kunnostuksissa mukana olleen Jontte Valosaaren kanssa. Suosituin yksittäinen video keräsi 952 tykkäystä ja 88 904 katselukertaa.

Vuonna 2025 julkaistiin kaksi **blogia**, toinen kesäkuussa ja toinen joulukuussa, joissa yhdistyksen harjoittelijat kertoivat työskentelystään yhdistyksessä. Nämä ja kaikki aiemmat blogit ovat luettavissa yhdistyksen [blogiarkistossa](#). Kaiken kaikkiaan blogitekstejä (16 blogia) ladattiin ja luettiin vuoden aikana 1 491 kertaa.

- 13.6.2025 Kesäharjoittelijat Onni Klemola ja Ville Alanen: Kevään ja alkukesän harjoittelussa Vantaanjoen varrella
- 15.12.2025 TET-harjoittelija Elmo Kyytinen: TET VHVSY:llä joulukuussa 2025

Vuoden 2025 viestinnän teemana olivat Vantaanjoen sivujoet. Verkkosivuille tehtiin esittelyt Lepsämän-, Kytä-, Keihäs-, Tuusulan- ja Keravanjoesta. Luhtajoki ja Palojoki esitellään vielä vuoden 2026 puolella.

Yhdistys lähetti neljä kertaa vuoden aikana sähköisen tiedotteen **Viestejä Vantaanjoelta** jäsenistölle, yhteistyötahoille ja sidosryhmille ajankohtaisista tapahtumista ja asioista.

Virkisty Vantaanjoella ja Virkisty Keravanjoella -esitteiden lisäksi yhdistyksen verkkosivuilla on kattavasti tietoa jokivarren virkistyskäyttömahdollisuuksista, mm. [Luontohelmet-tarinakartta](#) luontoretkeilykohteista.

Yhdistyksen HULEVET-hulevesihankkeessa aloitettiin **webinaarien** järjestäminen vuonna 2024. Webinaarien alustana käytettiin Microsoft Teamsia ja hankkeen aikana on saatu hyviä kokemuksia webinaareista viestintäkeinona. Vuonna 2025 jatkettiin edellisvuonna aloitettua webinaarisarjaa ja järjestettiin vielä kaksi webinaaria, joiden teemoja ovat olleet tiealueiden hulevesien hallinta ja työmaavedet ja niiden hallinta. Webinaareihin on osallistunut valtakunnallisesti kuntien edustajia ja hulevesialan asiantuntijoita 50–90 henkeä per tapahtuma.

Esitelmiä ja alustuksia vesiensuojeluyhdistyksen toiminnan eri aihepiireistä henkilökunta piti vuonna 2025 seuraavasti:

- DIWA Digital Waters – kommenttipuheenvuoro, DIWA webinaari 24.1.2025, Oksanen Anu
- PFAS vantaanjoen vesistöalueella. Vierailijaluento ja hanke-esittely Helsingin yliopiston geologian kandidaattiopiskelijoille 3.2.2025, Turtiainen Harri ja Ulmanen Heta
- Vihtilammin säännöstelyn vaikutustarkkailu 2022–2024. Nurmijärven Vesi 4.2.2025, Vahtera Heli
- Vesien haitta-aineet ja likaantumisherkkyys. Asiantuntijaluento Helsingin yliopiston geologian opiskelijoille Pohjavesivarojen hallinta -kurssilla 5.2.2025, Turtiainen Harri
- Rusutjärven tila ja lisäveden vaikutukset järvässä. Rusutjärvi-työryhmä 27.2.2025, Vahtera Heli
- Sidoryhmien rooli valuma-alue suunnittelussa – esimerkki vesien viivytyksestä. Mankinjoen valuma-alueen sidoryhmätilaisuus, 11.3.2025, Luodeslampi Paula
- Millaisia PFAS-pitoisuuksia löytyi Vantaanjoen valuma-alueelta. Maaperä kuntoon webinaariesitys. 24.3.2025, Ulmanen Heta
- Hiiltomon pohjavesialueen vedenlaatu vuonna 2024, yhteistarkkailutulosten esittely Hyvinkään kaupungille, Hyvinkään vedelle, KONE industrial Oy:lle ja Konecranes Oy:lle. 3.4.2025, Turtiainen Harri
- Pohjavesinäytteenoton esittely, Hämeenlinna. 4.4.2025, Turtiainen Harri
- Viestejä Vantaanjoelta, Tikkurilan Rotaryklubin kokous, Vantaa 7.4.2025, Oksanen Anu
- Hulevesien hallinnan toimintamallit, Vesiensuojelu kaupunkien alueiden käytössä -hankkeiden seminaari, Helsinki, 8.4.2025, Lehto Reetta
- Metsätalouden vaikutus pienvesien tilaan ja veden laatuun Vantaanjoella. Metsien vedet-hankkeen metsäwebinaari, 16.4.2025, Luodeslampi Paula
- Kestävä vesienhallinta Lepsämänjoen yläosan valuma-alueella -hanke ja sen toteutus. Vantaanjoen valuma-alueen rotariklubit, 22.4.2025, Luodeslampi Paula
- Hulevesien hallinnan toimintamallien esittely HULEVET-hankkeessa, HULEVET-hankkeen loppuseminaari, Kerava, 15.5.2025, Lehto Reetta
- Vantaanjoen yhteistarkkailu – Jokien kuormitus ja vedenlaatu 2024. Keski-Uudenmaan Vesiensuojelun yhteiskokous jäsenyhteisöille 16.5.2025, Vahtera Heli
- Vantaanjoen tila ja kuormitus, Opintokeskus Vision Vantaanjoki-retki 20.5.2025, Männynsalon Jari

- Vantaanjoen kalasto ja jokitalkkaritoiminta, Opintokeskus Vision Vantaanjoki-retki 20.5.2025, Tolvanen Oula.
- Tervetuloa Kytäjärvi-tilaisuuteen ja Vantaanjoen vesistökuunnostusverkoston esittely, Vesistökuunnostusverkoston tapaaminen Kytäjällä, Hyvinkää, 20.8.2025, Lehto Reetta
- Kytäjärvellä yhteinen tahtotila järven hoitamiseksi. Vesistökuunnostusverkoston tapaaminen Kytäjällä, Hyvinkää, 20.8.2025, Vahtera Heli
- PFAS-yhdisteiden kartoitus päästölähteen ympäristössä ja kokemuksia yhdisteiden poistamisesta päästölähteellä. Ympäristöministeriön vaikuta vesiin päivän webinaari 27.8.2025, Turtiainen Harri
- Metsien vedet-hankkeen esittely Vantaan purotyöryhmälle, 2.9.2025, Luodeslampi Paula
- PFAS-yhdisteiden kartoitus päästölähteen ympäristössä ja kokemuksia yhdisteiden poistamisesta päästölähteellä. VHVSY Hallitus 9.9.2025, Turtiainen Harri & Vahtera Heli
- Keravanjoki kuntoon -hankkeen esittely. UUD ELY, 29.9.2025, Lehto Reetta
- Metsien vedet- ja vesienviivytys-hankkeiden esittely. UUD ELY, 29.9.2025, Luodeslampi Paula
- PFAS-yhdisteiden poistaminen päästölähteellä. UUD ELY 29.9.2025, Turtiainen Harri & Vahtera Heli.
- VHVSY:n jokitalkkari 11 vuotta. UUD ELY 29.9.2025. Tolvanen Oula.
- Selvityshanke Viron Kundajoen lohikannan kotouttamisesta Etelä-Suomen rannikkojokiin. UUD ELY 29.9.2025. Tolvanen Oula.
- Kestävä vesienhallinta Lepsämänjoen yläosan valuma-alueella -hanke ja sen toteutus. Esitelmä rotarien Vesitasku-hankkeen ydinryhmälle, 2.10.2025, Luodeslampi Paula
- Vantaanjoen vesistön PFAS-hankkeet, Ympäristönsuojelun neuvottelupäivä 28.10.2025, Oksanen Anu
- Keravanjoki kuntoon -hankkeen esittely, Vesien- ja merenhoidon yhteistyöryhmän kokous, Helsinki, 25.11.2025, Lehto Reetta
- Keravanjoki kuntoon -hankkeen esittely, VHVSY:n yleissuunnittelujaoston kokous, Helsinki, 25.11.2025, Lehto Reetta
- Ohkolanjoen tila ja Keravanjoki kuntoon -hankkeen esittely, Ohkolan maamiesseuran syyskokous, 2.12.2025, Lehto Reetta
- Maatalouden vesiensuojelutoimenpiteet, Ohkolan maamiesseuran syyskokous, 2.12.2025, Luodeslampi Paula
- Keravanjoki kuntoon -hankkeen esittely, Järvenpään Rotaryklubin kokous, 4.12.2025, Lehto Reetta
- PFAS Itämeren kuormituksessa, webinaari: maalta mereen. Helsingin yliopiston ja Itämerihaasteen webinaari, Turtiainen Harri
- Keravanjoki kuntoon -hankkeen esittely, VHVSY:n jätevesijaoston kokous, Helsinki, 18.12.2025, Lehto Reetta

Yhdistys on toimittanut Suomen Vesiensuojeluyhdistysten Liiton *Aquarius*-lehteä jäsenistölleen, ja lehti on sähköisesti luettavissa myös liiton verkkosivuilla vesiensuojelu.fi.

Yhdistyksen työntekijät esittelivät VHVSY:n toimintaa **Itämeripäivässä** 28.8.2025 Kansalaistorilla Helsingissä.

10.3 Seminaarit ja koulutuspäivät

VHVSY järjesti HULEVET-hankkeen loppuseminaarin Keravalla 15.5.2025 yhdessä muiden hanke toteuttajien kanssa. Seminaariohjelmaan kuului maastokierros Keravan Kivisillan uudella asuinalueella, missä tutustuttiin hulevesien hallintaratkaisuihin. Maasto-osuuden jälkeen esiteltiin hankkeen tuloksia Keuda-talolla ja yhdistyksen hankekoordinaattori Reetta Lehto esitteli hankkeessa valmistuneita hulevesien hallinnan toimintamalleja yhdessä Kymijoen vesi ja ympäristö ry:n hankekoordinaattorin, Paula Jäntin, kanssa. Seminaariin osallistui yhteensä 51 henkeä.

10.4 Julkaisutoiminta

10.4.1 Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry:n julkaisusarja

Turtiainen, H., Vahtera, H., Seppälä, A., Ulmanen, H., Oksanen, A. 2025. PFAS-yhdisteiden levinneisyys ja poistokokeilu Savion jätehuoltoalueella. Ikuisuuskemikaalit pois kierrosta -hanke. Julkaisu 98/2025. 50 s.

10.4.2 Yhdistyksen raportit

- Raportti 1/2025. Hyvinkään Vesi. Hyvinkään Kaltevan jätevedenpuhdistamon käyttö- ja päästötarkkailun vuosiyhteenveto 2024. Männynsalo, J.
- Raportti 2/2025. Tuusulan pohjavesiyhteistarkkailun vuosiraportti 2024. Turtiainen, H., Ulmanen, H.
- Raportti 3/2025. Kestävä vesienhallinta Lepsämänjoen yläosan valuma-alueella. Valuma-alue selvitys. Luodeslampi, P.
- Raportti 4/2025. Pääkaupunkiseudun pohjavesiyhteistarkkailu vuosiraportti 2024. Turtiainen, H., Ulmanen, H.
- Raportti 5/2025. Riihimäen Vesi. Riihimäen jätevedenpuhdistamon käyttö- ja päästötarkkailun vuosiyhteenveto 2024. Männynsalo, J.
- Raportti 6/2025. Nurmijärven Vesi. Nurmijärven Klaukkalan jätevedenpuhdistamon käyttö- ja päästötarkkailun vuosiyhteenveto 2024. Männynsalo, J.
- Raportti 7/2025. Nurmijärven Vesi. Nurmijärven Kirkonkylän jätevedenpuhdistamon käyttö- ja päästötarkkailun vuosiyhteenveto 2024. Männynsalo, J.
- Raportti 8/2025. Vihtilammin säännöstelyn vaikutustarkkailu Vihtilammissa ja Sääksjärven vessä vuosina 2022-2024. Vahtera, H.
- Raportti 9/2025. Kulomäen alueen pohjaveden laadun seuranta vuosiraportti 2024. Turtiainen, H., Ulmanen, H.
- Raportti 10/2025. Nurmijärven Vesi. Nurmijärven Kissanojan tutkimus 2024. Männynsalo, J.
- Raportti 11/2025. Hyvinkään pohjavesialueen vedenlaadun ennakkoseuranta vuosiraportti 2024. Turtiainen, H., Ulmanen, H.
- Raportti 12/2025 Hyvinkään Hiiltomon alueen pohjavesiyhteistarkkailu - vuosiraportti 2024. Turtiainen, H., Ulmanen, H.

- Raportti 13/2025. Fazerilan pohjavesialueen yhteistarkkailu - vuosiraportti 2024. Turtiainen, H., Ulmanen, H.
- Raportti 14/2025. Keski-Uudenmaan Veden pohjavedenottamoiden tarkkailutulokset vuonna 2024. Turtiainen, H., Ulmanen, H.
- Raportti 15/2025. Nurmijärven Veden pohjavedenottamoiden veloitetarkkailun tulokset vuosiraportti 2024. Turtiainen, H.
- Raportti 16/2025. Vantaanjoen yhteistarkkailu - Vedenlaatu 2024. Vahtera, H., Männynsalo, J. ja Luodeslampi, P.
- Raportti 17/2025. Helsingin Diakonissalaitos. Rinnekotien jätevedenpuhdistamon käyttö- ja päästötarkkailun vuosiyhteenveto 2024. Männynsalo, J.
- Raportti 18/2025. Espoon seurakuntayhtymä. Kellonummen hautausmaan jätevedenpuhdistamon käyttö- ja päästötarkkailun vuosiyhteenveto 2024. Männynsalo, J.
- Raportti 19/2025. Espoon seurakuntayhtymä. Velskolan toimintakeskuksen jätevedenpuhdistamon käyttö- ja päästötarkkailun vuosiyhteenveto 2024. Männynsalo, J.
- Raportti 20/2025. Riihimäen seurakunta. Hirvijärven leirikeskuksen jätevedenpuhdistamon käyttö- ja päästötarkkailun vuosiyhteenveto 2024. Männynsalo, J.
- Raportti 21/2025. Hulevesien hallinnan toimintamallin jalkautus Uudellamaalla ja Päijät-Hämeessä, HULEVET-hankkeen loppuraportti. Lehto, R., Hätinen, N., Juslin, N., Jäntti, P., Niemi, J. & Vahtera, H.
- Raportti 22/2025. Märkiön hoito- ja käyttösuunnitelma. Luodeslampi, P. ja Vahtera, H.
- Raportti 23/2025. Kylmäojan kalataloudellisten kunnostusten katselmus ja toimenpide-ehdotukset 2025. Tolvanen, O.
- Raportti 24/2025. VHVSY ry:n sähkökoekalastukset vuonna 2025. Lehto, R. & Tolvanen, O.
- Raportti 25/2025. VHVSY ry:n kalataloudelliset kunnostukset vuonna 2025. Tolvanen, O.
- Raportti 26/2025. Virtavesi-inventoinnit Vantaanjoen vesistöissä vuonna 2025. Lehto, R. & Tolvanen, O.
- Raportti 27/2025. Jokitalkkari Vantaanjoelle 2025 - Kalataloudellisia toimia ja virkistyskäytön edistämistä. Lehto, R.
- Raportti 28/2025. Rusutjärven tila ja lisäveden vaikutukset järvessä 2025. Vahtera, H.
- Raportti 29/2025. Lammaslammen veden laatu kesällä 2024 ja talvella 2025. Särkelä, A.

10.4.3 Muut julkaisut

Valuma-aluelähtöisellä suunnittelulla tehoa vesienhallintaan, Luodeslampi, P. Aquarius 2025–2026.

Vesien viivytystä Nurmijärvellä ja Tuusulassa, Luodeslampi, P. Aquarius 2025–2026.

Kerava sai ensimmäiset vesistötalkkarinsa, Lehto, R. ja Särkelä, A. Aquarius 2025–2026.

Yhdessä vesistöjen puolesta – Uudenmaan vesistökuunnostusverkosto kokoaa osajat, tiedon ja toimijat yhteen, Lehto, R. ja Rasilainen, M. Aquarius 2025–2026.

11 Osallistuminen koulutukseen

Koko henkilöstön osaamistaso pidetään koulutuksien avulla tasolla, jolla työtehtävistä on mahdollista suoriutua hyvin. Vuosittain laaditaan koulutussuunnitelma, jossa määritetään pääpiirteittäin kunakin vuonna tapahtuvan koulutuksen perusteet.

Osa koulutuksesta liittyy työturvallisuuteen, esimerkiksi sähkökoekalastusten vastuuhenkilöllä on voimassa oleva sähkötyöturvallisuuskoulutus ja koko henkilöstöllä ylläpidetään hätäensiapukoulutusta. Olennaista on myös, että näytteenottoa tekevät henkilöt ylläpitävät sertifikaattejaan tarvittavin koulutusmäärin. Koulutukset valitaan tarjonnan ja tarpeen mukaan vuoden aikana.

Vuonna 2025 vesiensuojeluyhdistyksen henkilökunta osallistui seuraaviin koulutus- ja keskustelutilaisuuksiin:

- Standardointi-ryhmän perehdytys/koulutus, 13.1.2025 Asko Särkelä
- SYKE:n järjestämä koulutuspäivä Vedenlaatumalli WSFS-Vemala:n käyttöön, Viikki. 22.1.2025. (Paula Luodeslampi)
- Kuntaliiton hulevesiohjeistuksen kehittäminen -työpaja, Kuntatalo, Helsinki, 28.1.2025. Reetta Lehto.
- Hämeen hulevesipäivä, Lahden virastotalo, Lahti, 29.1.2025. Reetta Lehto.
- Suomen vesiyhdistyksen jätevesijaosto, Sulkavuoren jätevedenpuhdistamohankkeeseen tutustuminen, Tampere. 6.2.2025. Jari Männynsalo.
- Onko vesistöjen hyvä kemiallinen tila saavutettavissa? Tilannekatsaus PFAS-yhdisteisiin ja lääkeaineisiin vesistöissä. Syke ja Ympäristötiedon foorumi, Helsinki. 12.2.2025. Anu Oksanen, Harri Turtiainen, Heta Ulmanen, Heli Vahtera.
- Maailman vesipäivän seminaari (etä), Jäätiköiden suojelu. Suomen vesiyhdistys. 21.3.2025. Jari Männynsalo.
- Kansalliset kalatutkimuspäivät. Jyväskylän yliopisto ja Luonnonvarakeskus. 1.-2.4.2025. Oula Tolvanen.
- Tulvivien peltöjen tulevaisuus -webinaari (etä), 2.4.2025. Reetta Lehto, Asko Särkelä.
- Vesiensuojelu kaupunkien alueiden käytössä -hankkeiden seminaari + esitelmä, Pasilan virastotalo, Helsinki. 8.4.2025. Reetta Lehto.
- Metsäkeskuksen webinaari. Miten huomioida pienvedet metsätaloudessa, 16.4.2025, Paula Luodeslampi
- Vesien tummumisen vaikutukset ja miten järvien ekologisen tilan arviointi suhtautuu tummumiseen -webinaari (etä), 24.4.2025. Reetta Lehto.
- Kohti kestävämpää järvikunnostusta -webinaari (etä), 25.4.2025. Reetta Lehto.
- Kyberturvallisuus osana vesihuoltolaitosten kokonaisturvallisuutta, Ramboll webinaari 29.4.2025. Jari Männynsalo.
- Ajankohtaiskatsaus, tiivis paketti tärkeistä lakimuutoksista - webinaari, Helsingin kauppamari 6.5.2025 Marja Eriksson.
- Yhdistysten ja säätiöiden ajankohtaiswebinaari, KPMG, 7.5.2025 Marja Eriksson
- In-situ Teams-anturikoulutus, Suomen ympäristökeskus, 8.5.2025 Asko Särkelä
- Maaseutuhanketoimijoiden viestintä- ja innovaatiopäivä 8.5.2025 Paula Luodeslampi

- Hulevesipäivä 2025, Suomen vesiyhdistyksen Hulevesijaoston järjestämä seminaari, Kuopio, 22.5.2025. Reetta Lehto, Heli Vahtera.
- PFAS-näytteenoton laadunvarmistus. Keskustelu- ja koulutustilaisuus SYKE:n järjestämä webinaari. 26.5.2025. Harri Turtiainen
- Jäteveden haitta-aineet kuriin: EMPEREST-hankkeen sidosryhmätapahtuma Kakolanmäen jätevedenpuhdistamolla Turussa 10.6.2025, Jari Männynsalo
- Vesistökuunnostusverkoston vuosiseminaari, 11.6.2025, Paula Luodeslampi
- REMTECH Europe konferenssin webinaaritulaisuudet PFAS-aiheista 17.8.-18.8.2025. Harri Turtiainen.
- Suomen vesiensuojelun keskusliiton koulutuspäivä, teemana metsätalouden vesiensuojelu, 19.8.2025, Paula Luodeslampi, Asko Särkelä
- Kunnat valuma-alueiden edistäjinä webinaari 9.9.2025 Asko Särkelä
- Suomen ympäristökeskuksen sertifikaattikoulutus 16.9.2025 Asko Särkelä
- Vesienhallinnan vaikuttavuuden työpaja, 17.9.2025, Paula Luodeslampi, Asko Särkelä
- Vaihtoehtoja hevosenlannan kompostointiin-webinaari, 25.9.2025, Paula Luodeslampi
- Ennallistamissuunnitelman ajankohtaiset – mitä kuntien on hyvä tietää? – Ympäristöministeriön webinaari (etä), 3.10.2025. Reetta Lehto.
- VHVSY puhdistamonhoitajien neuvottelu- ja koulutuspäivät, Porvoo 22.-23.10.2025. Jari Männynsalo ja Anna Halonen.
- Vesilaitosyhdistyksen (VVY) jätevesipäivä (etä), 5.11.2025. Jari Männynsalo.
- Hulevesiwebinaari kunnille -webinaari (etä), 14.11.2025. Reetta Lehto.
- Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry:n purokuunnostusjuhlaseminaari (etä), 18.11.2025 Asko Särkelä, Oula Tolvanen.
- Yhdistysten ja säätiöiden ajankohtaisseminaari 2025, KPMG, 19.11.2025 Marja Eriksson.
- Kaupunkivesien hallinta ja haitallisten aineiden vähentäminen. 12.-13.11.2025 Tampere / Teams-etäyhteys. Heli Vahtera ja Reetta Lehto, 12.11.2025.
- Baltic Sea Action Groupin järjestämä vuokratapellot kuntoon -webinaari, Hyötyjä kasvukunnosta maanomistajalle ja viljelijälle, 12.11.2025 Paula Luodeslampi
- Keskusliiton koulutuspäivät 20.-21.11.2025, Kotka. Anu Oksanen, Marja Eriksson, Heli Vahtera, Reetta Lehto, Asko Särkelä, Anna Halonen, Jari Männynsalo, Oula Tolvanen.
- Metsäojitus uhkaa Suomen vesistöjä -seminaari, Pikku Parlamentti, 25.11.2025, (2 h), Paula Luodeslampi ja Anna Halonen

12 Toiminta Suomen vesiensuojelun keskusliitto ry:ssä

Suomen vesiensuojelun keskusliitto ry edustaa alueellisia vesiensuojeluyhdistyksiä yhteisissä asioissa suhteessa valtioonvaltaan ja muihin julkisiin yhteisöihin. Liitto antaa lausuntoja, tekee esityksiä ja aloitteita sekä laatii kannanottoja vesien- ja ympäristönsuojelun kehittämiseksi. Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry on kymmenen muun alueellisen vesiensuojeluyhdistyksen tavoin liiton jäsen.

Liiton hallituksen puheenjohtajana toimi Jari-Pekka Pääkkönen ja toiminnanjohtajana Hannu Moilanen. Liittosihteerin tehtävistä vastasi Asko Särkelä. Paula Luodeslampi osallistui liiton tiedustustehtäviin. Liiton hallitukseen kuuluivat VHVSY:n edustajina varsinaisena jäsenenä Jari-Pekka Pääkkönen (pj.) ja varajäsenenä Anu Oksanen.

Viestintä ja sen kehittäminen on ollut yksi keskusliiton toiminnan painopisteistä. Kerran vuodessa julkaistava Aquarius-lehti on liiton ja sen jäsenyhdistysten hyvin tunnettu käyntikortti. Marraskuussa 2025 ilmestyneen Aquariuksen (2025/2026) teemana oli ”Metsätalouden vesien suojeleminen”. Alueellisten jäsenyhdistysten aukeaman laajuisten artikkeleiden ja pienempien uutisluonteisten juttujen ohella lehdessä esiteltiin vuonna 2025 Suomen Vesien suojeleminen Keskusliiton yhteyteen Suomen vesistöäitiöstä siirtyneen Vesistöpaneeli toimintaa. Vesien suojeleminen asian tuntijoiden yhteistyö tuo uutta näkyvyyttä ja painoarvoa.

Suomen Vesien suojeleminen keskusliiton vuonna 2023 lanseeraamat Aquarius-päivät järjestettiin elokuussa 2025 Jyväskylässä. Seminaaritalaisuus kokosi yhteen tutkijoita, järjestöjä ja metsätalouden toimijoita keskustelemaan vesistöjen tilasta ja metsätalouden vaikutuksista. Aquarius-lehden sisältöön kytkeytyvä Aquarius-seminaari järjestetään vuosittain. Tilaisuudella edistetään liiton näkyvyyttä ja kehitetään yhteistyötä muiden samat arvot jakavien vesien suojeleminen työtä tekevien organisaatioiden kanssa.

Keskusliiton vuoden 2023 koulutuspäivien yhteydessä lanseeratun keskusliiton ansiomerkkijärjestelmän avulla palkitaan ja nostetaan esille vesien suojeleminen saralla asioituneita henkilöitä. Vuonna 2025 keskusliitto myönsi pääasiassa alueellisten jäsenyhdistysten hakemina 14 ansioristiä tai -mitalia alueellisissa jäsenyhdistyksissä ja/tai keskusliitossa pitkään ja ansiokkaasti työskennelleille henkilöille.

Keskusliiton hallitus kokoontui vuoden 2025 aikana seitsemän kertaa.

Suomen Vesien suojeleminen Keskusliitto ry antoi vuoden 2025 yhteensä 12 lausuntoa:

- 28.1.2025 [Lausunto vesienhoitoasetuksen muuttamista koskevasta ympäristöarviointisuunnitelmasta](#)
- 10.2.2025 [Lausunto kaupunkivesiasetuksen voimassaoloajan jatkamisesta](#)
- 24.3.2025 [Lausunto pohjavesien suojeleminen myönnettävästä valtionavustusasetuksesta](#)
- 25.3.2025 [Lausunto valtioneuvoston asetuksesta Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston Suomen ohjelmasta 2021–2027 myönnettävästä tuesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta](#)
- 31.3.2025 [Lausunto eduskunnalle valtion aluehallintouudistusta koskevasta lainsäädännöstä](#)
- 9.4.2025 [Lausunto Ruotsin Perämeren vesipiirin vesienhoitosuunnitelmasta](#)
- 5.6.2025 [Lausunto koskien kansallisen ennallistamissuunnitelman ympäristöarviointia koskevaa suunnitelmaa](#)
- 19.6.2025 [Lausunto vesienhoidon järjestämisestä annetun asetusmuutoksen luonnoksesta ja sen ympäristöarvioinnista](#)
- 26.9.2025 [Lausunto hallituksen esitykseen valtion talousarvioksi vuodelle 2026](#)
- 9.10.2025 [Lausunto tulospohjaisen tuen pilotoinnista maatalouden vesien suojeleminen lussa](#)
- 31.10.2025 [Lausunto Lupa- ja valvontaviraston maksuista vuonna 2026](#)

- 22.12.2025 [Lausunto luonnoksesta ampumaratalain muuttamiseksi ja uusien ampumaretojen perustamisen edistämiseksi](#)

Liiton asiantuntijaryhmillä on tärkeä rooli niin liiton toiminnassa kuin alueellisten vesiensuojeluyhdistysten yhteistyön toteuttamisessa. Ryhmät toimivat toiminnanjohtajan, alueyhdistysten toiminnanjohtajien sekä hallituksen apuna valmistellen mm. alaansa liittyviä lausuntoja ja alan koulutusta. Ryhmien tarkoituksena on hyödyntää vesiensuojeluyhdistysten asiantuntemusta ja osaamista sekä edistää jäsenyhdistysten välistä yhteistyötä. Asiantuntijaryhmien tehtäväksi annetaan tarkastellaan ja kehitetään asiantuntijatyötä.

Yhdistyksen työntekijät osallistuvat aktiivisesti liiton asiantuntijaryhmien toimintaan. Toiminnanjohtajien ryhmään kuuluu yhdistyksen toiminnanjohtaja Anu Oksanen. Jari Männynsalo on liiton puhdistamotyöryhmän ja IT-työryhmän jäsen sekä koulutustyöryhmän sihteeri. Limnologi Heli Vahtera puolestaan kuuluu vesistö- ja vesienhoito työryhmään ja vesistökuunnostusryhmään. Viestintäryhmään kuuluvat Paula Luodeslampi (pj.) ja Oula Tolvanen, pohjavesiryhmään Harri Turtiainen sekä kalaryhmään Oula Tolvanen ja Reetta Lehto. Keskusliiton hallintoryhmään jäsenenä on toiminut taloussihteeri Marja-Liisa Eriksson.

Jari Männynsalo toimii liiton edustajana Suomen ympäristökeskuksen vetämässä ympäristönäytteenottajien sertifiointin ohjausryhmässä.

Liiton vuosittain julkaiseman asiantuntijajlehden, Aquariuksen (2024/2025) teemana oli ”Metsätalouden vesiensuojelu”. Keskusliiton kotisivut ovat osoitteessa www.vesiensuojelu.fi ja Facebook-sivut www.facebook.com/vesiensuojelu.

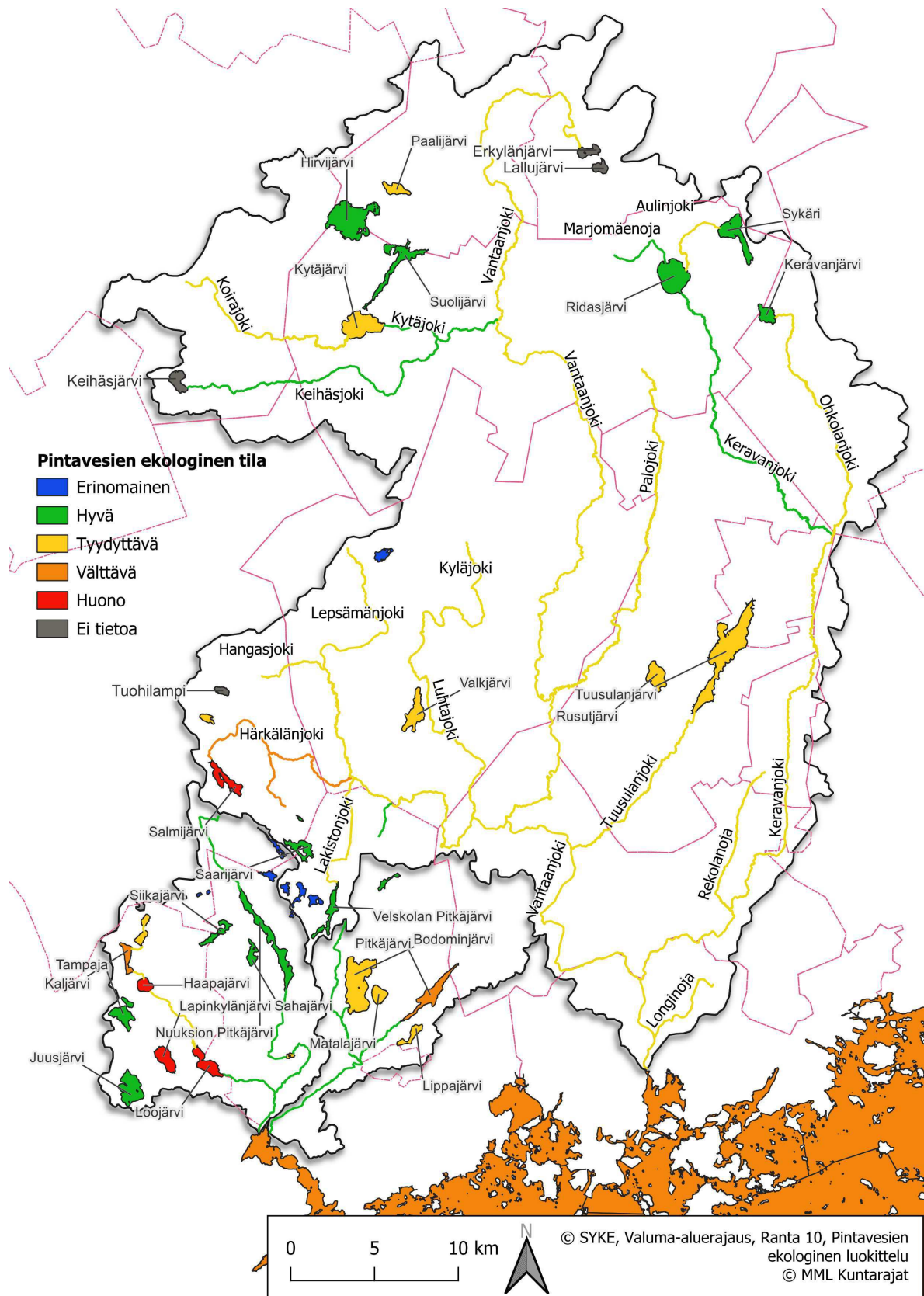
13 Tilinpäätös

Yhdistyksen jäsenmaksu vuonna 2025 oli 210 € perusmaksuyksiköltä. Varainhankintana kerättyjä jäsenmaksuja oli 200.130 €.

Yhdistyksen varsinaisen toiminnan tuotot olivat yhteensä 839.323,86 €, joihin sisältyivät vesistö- ja puhdistamotarkkailutuotot sekä jäsenten hankeavustukset ja lisäksi muita tuottoja 363.023,86 €. Muut tuotot koostuivat suurelta osin valtionavusta yhdistyksen hankkeille.

Taseen loppusumma oli 1.013.271,02. Yhdistyksen tuloslaskelma vuonna 2025 oli 74.690,25 € ylijäämäinen.

Yhdistyksellä on Helsingin hallinto-oikeudessa vireillä verotukseen liittyvä valitus vuosilta 2021–2023, joka koskee yhdistyksen toteuttamien, sääntöjenmukaisten vesistö- ja pohjavesitarkkailuiden ja seurantojen veronalaisuutta. Asia on tilinpäätöspäivänä kesken, eikä asiassa ole tehty lainvoimaista ratkaisua.

Kuva yllä: Yhdistyksen toiminta-alue ja vesien ekologinen tila vuonna 2019.

Vantaanjoen ja Helsingin seudun
vesiensuojeluyhdistys ry

Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry
Latokartanonkaari 3, 00790 Helsinki
vhvsvy@vantaanjoki.fi
www.vantaanjoki.fi

